

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 8. DEC. 2014

lev
bladet

63. ÅRGANG

I lære i den virkelige verden

**Vigtig
afgørelse**
giver endelig
fortidspension til
ung kvinde

Sponsoreret

Trustrup Gulvbelægning ApS

v/Lars Laursen

Petersborgvej 20
8570 Trustrup

Mobil 20 44 44 17
E-mail: lars.h.l@hotmail.com

L A N G H O L T A P S

Langholt er et kombineret bo- og beskæftigelsestilbud til voksne, hørende under §107 og §103. Vi bor og arbejder i skønne, landlige omgivelser på Falster. Her kan vi tilbyde oceaner af plads, målrettet udvikling, meningsfyldt beskæftigelse, tæt kontakt, respekt, tryghed og omsorg.

Vi har i øjeblikket ledig døgnplads.

Langholt ApS
Grønsundsvej 257 • Karleby
4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 44 72 12 • www.langholt.com

GEELSGÅRDSKOLEN

Regional specialskole med fritidstilbud, aflastning, boophold, STU- og voksentilbud

LÆRING, LIVSGLÆDE OG LIVSKOMPETENCE
er nøgleord i vores elevmål for
KOMMUNIKATION, SOCIALT SAMVÆR OG MOTORIK

Kongevejen 252 - 2830 Virum - Tlf. 45 11 40 00 - geelsch@hav1.regionh.dk
www.geelsgaardskolen.dk

indhold

- 4 **Kort nyt**
- 5 **Leder**
- 6 **I lære i den virkelige verden** – På skolebænken i et hospital
- 10 **Regeringen vil ikke give penge til ledsagelse**
– Ny strategi påkrævet: Søg, søg, søg
- 14 **Endelig førtidspension til ung kvinde**
– Kommunen skal rette sig efter vigtig afgørelse
- 18 **De stenrige?** – Fejlagtig opfattelse af udviklingshæmmedes økonomi
- 22 **Handicapkonventionen gør en forskel** – Interview med Stig Langvad
- 24 **Røre i gryden** – Netværksmøde i køkkenet
- 28 **Forventningsafstemning** – Lasses sprogklumme
- 30 **Pris til "Undskyld vi er her også"** – For at synliggøre det almindelige liv
- 33 **Jeg har det jo godt her** – På besøg hos Henrik
- 34 **Sværere for pårørende at klage**
- 36 **Hold din ferie i et af LEVs sommerhuse**
- 39 **HANDI Forsikringservice** – Forbedret brilledækning
- 41 **Kredsgeneralforsamlinger i 2015**
- 45 **LEV nyt**
- 46 **Kort nyt**

RET TIL AT VÆRE FORÆLDRE

Alle har ret til beskyttelse af deres familieliv – også personer med handicap. Institut for Menneskerettigheder (IMR) gennemgår og analyserer i rapporten "Ret til at være forældre" relevante menneskeretlige bestemmelser og forpligtelser i den danske lovgivning i forhold til støtte til forældre med handicap.

I undersøgelsen gennemgås og analyseres nogle af de menneskeretlige bestemmelser og forpligtelser i den danske lovgivning i forhold til støtte til forældre med handicap.

Gennem otte sager om anbringelse eller tvangsfjernelse af børn af forældre med handicap belyses nogle af de problemstillinger, der kan opstå, når der ikke gives den rigtige støtte til forældre med handicap.

Til sidst gives der anbefalinger til, hvilke ændringer der bør foretages i forhold til de danske regler og praksis på området for at sikre en bedre efterlevelse af de menneskeretlige forpligtelser. Det anbefales:

- at Socialministeriet udarbejder en bekendtgørelse om "hjælp og støtte til forældre, der på grund af handicap har behov for hjælp eller særlig støtte til at være forældre"
- at kommunerne sikrer en særlig grundig sagsbehandling i sager om tvangsfjernelse af børn af forældre med handicap
- at det eksplicit fremgår af vejledningen til servicelovens § 85, at socialpædagogisk hjælp efter denne bestemmelse kan anvendes til at udvikle forældrekompetencer hos forældre med kognitive handicap, som har behov for det.
- at der igangsættes en undersøgelse om frivillige anbringelser
- at Socialministeriet indsamler og formidler viden om familier med handicap og etnisk minoritetsbaggrund for at forebygge multidiskrimination.

Et bedre liv til udviklingshæmmede med sindslidelser

De 22 syddanske kommuner har indgået en aftale med Psykiatrien i Region Syddanmark og de praktiserende læger, der præciserer, hvordan samarbejdet omkring psykisk syge udviklingshæmmede skal foregå. Aftalen skal give udviklingshæmmede med sindslidelser en bedre livskvalitet.

Samarbejdsaftalen præciserer hvornår og hvordan kommunikationen omkring den enkelte borger skal foregå og målsætningen er ifølge Region Syddanmark, at det skal føre til bedre behandlingsforløb og bedre koordinering mellem behandlingspsykiatrien og de kommunale støtte- og botilbud.

Samarbejdsaftalen betyder blandt andet, at de nærmeste pårørende til personer med udviklingshæmning skal inddrages mere i behandlingen.

Hver kommune skal desuden udpege en fast kontaktperson, der skal sikre, at der opbygges viden omkring indsatsen for den enkelte og bidrage med at viderebringe og koordinere nødvendige informationer om den aktuelle borger. Samtidig skal en kommunal koordinatorfunktion medvirke til at styrke kommunernes samlede indsats og viden i forhold til mennesker med udviklingshæmning og en samtidig sindslidelse.

NY APP GØR DET LETTERE AT BRUGE BYEN

Glad Tur er en helt ny app, hvor du både kan anmelde og finde anmeldelser af faciliteter og kulturtilbud, så det bliver nemmere at orientere sig i byen

Når man har downloadet Glad Tur til sin mobiltelefon eller tablet, kan man anmelde byens faciliteter og kulturtilbud ud fra en række forskellige forhold, der vedrører både fysiske og psykiske handicap. Anmeldelserne giver blandt andet overblik over adgangsforhold, støjniveau, toilet- og parkeringsforhold.

Glad Tur app'en er bruger-til-bruger baseret og er derfor afhængig af, at så mange som muligt bidrager med anmeldelser af byens faciliteter.

Det er Glad Fonden, der står bag den nye app, der nu kan downloades fra App Store og Android Market. Glad Tur lanceres i første omgang i København, Aarhus og Odense, men det er planen, at app'en skal være landsdækkende, og det er allerede nu muligt at bruge app'en til at anmelde steder i hele landet.

Læs mere og tilmeld dig Glad Tur på gladtur.dk.

Er økonomerne også ved at kapre (re)habiliteringsbegrebet?

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEV'S LANDSFORMAND

En forestående reform af voksenbestemmelserne i Serviceloven tyder på, at vi skal have endnu et spin. Et spin, hvor positive begreber kidnappes, for at pakke forringelser pænt ind.

I den afsluttende debat på vores vellykkede landsmøde i november måned var en af konklusionerne, at LEV skulle være med til at tilbageerobre inklusionsbegrebet fra de økonomer og andre embedsmænd, som har "kidnappet" det. Inklusion af børn med handicap i folkeskolen er en kerneværdi i LEVs arbejde, og vi vil ikke finde os i, at inklusionsprojektet bliver reduceret til "et godt spin", der skal få en folkeskolereform til at glide bedre ned.

Men det er tydeligvis ikke kun inklusionsbegrebet, som i disse år udsættes for "kidnapningsforsøg". Spin-doktorerne har også opdaget rehabilitering og habilitering som positivt klingende ord, der kan camouflere forringelser.

FORENKLING = FORRINGELSE

I disse dage forhandler partierne på Christiansborg en reform af Servicelovens voksenbestemmelser. Jeg håber, at forhandlingerne i sidste sekund har medført gennemgribende ændringer i lovforslaget, selv om jeg tvivler på det. Reformen går under den uskyldige overskrift "Forenkling", men alt tyder på, at "Forringelse" vil være en mere dækkende overskrift. I meget grove træk vil

reformen – sådan som den ligger beskrevet nu – få tre konsekvenser:

- Større handlefrihed for kommunerne (nye prioriteringsmuligheder)
- Markant forringede klagemuligheder for borgerne
- En nedbringelse af antallet af klagesager i Ankestyrelsen

Selvom disse forringelser tydeligvis er det bagvedliggende formål med "Forenklingen af Servicelovens voksenbestemmelser", så forhindrer det ikke embedsværket i at pakke det hele ind i en masse pæne ord om større fokus på rehabiliterende og habiliterende indsatser.

Men modsat reformens klare forringelser af retssikkerheden, så er forslagens snak om styrkelse af rehabiliterende og habiliterende indsatser tågede og helt uforpligtende intentioner. Men det lyder jo bedre med fokus på borgeren, helhedsorientering, målrettede og rehabiliterende handleplaner – så det må vi hellere drysse ud over teksten.

Lovforslaget om reform af voksenbestemmelserne var ikke offentliggjort ved redaktionens afslutning. Hold øje med LEVs hjemmeside, hvis du vil læse mere

Reformen går under den uskyldige overskrift "Forenkling", men alt tyder på, at "Forringelse af..." vil være en mere dækkende overskrift.

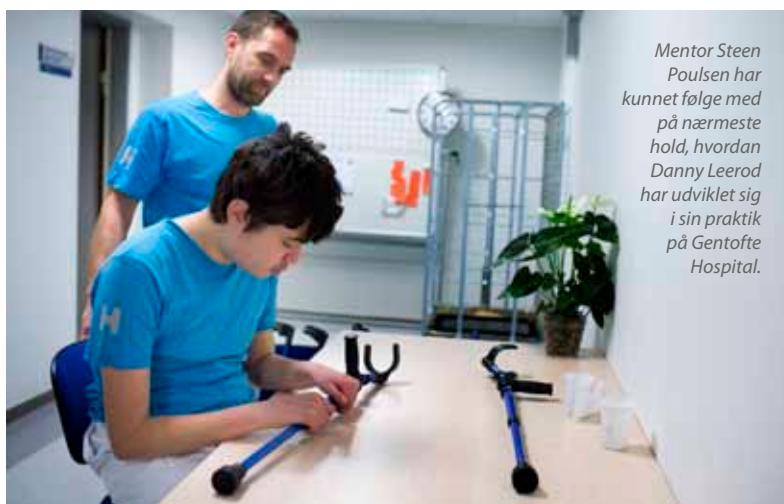
om regeringens planer om forringelse af Servicelovens voksenbestemmelser.

2014 har været et barsk år for LEVS målgruppe, og 2015 bliver heller ikke et nemt år. Men uden den store indsats, der er lagt i 2014 af alle de mange blandt LEVs frivillige, samarbejdspartnere og i LEVs sekretariat, havde vi ikke nået de forbedringer, som trods alt også er opnået.

Jeg ønsker alle en glædelig jul samt et godt nytår.

AF MORTEN BRUUN ■ FOTO: THOMAS SJØRUP

I lære i den virkelige verden

Mentor Steen Poulsen har kunnet følge med på nærmeste hold, hvordan Danny Leerod har udviklet sig i sin praktik på Gentofte Hospital.

En gruppe specialskolelever har i to måneder fået al deres undervisning på Gentofte Hospital. Det har hele vejen rundt været en stor succes. Ikke mindst for de unge mennesker, der har fået den trygge skoleverden erstattet med en både sjov og spændende ny virkelighed

De fem praktikanter, fra venstre: Cornelia Kruse Palshøj, Simon Nobæk Rosenborg Kristiansen, Danny Leerod, Josefine Damh Lous og Jacob Lander Danielsen.

Som de kommer gående dér, skulder ved skulder og smil ved smil, er de svære at blæse omkuld. De griner og pjatter og emmer af overskud, mens de svinger med en kunstig arm, en skruemaskine, en postkasse, to krykstokke, en gribe-tang og et piskeris i mega-størrelse.

- Normalt er hospitaler kedelige. Men det her er spændende, siger Simon, som er 16 år og sammen med sine jævnaldrende kammerater Josefine, Cornelia, Jacob og Danny har tilbragt det meste af efteråret på Gentofte Hospital. Ikke fordi de har været indlagt på grund af sygdom. Men fordi de har været i

praktik. I otte uger har de fem elever arbejdet to-tre timer dagligt i eksempelvis hjælpemiddeldepotet eller posten, og resten af dagen har de fået undervisning i deres skolestue i opgang 30A.

- Det er sjovt at være her, for jeg kan godt lide at lave mad, siger Jacob, der har været i praktik i køkkenet og blandt andet er lidt stolt over, at han en enkelt formiddag skrællede og hakkede 23 kilo gulerødder til patienternes mad.

SNUSE OG OPLEVE

Til daglig er Jacob og hans venner elever på Søgårdsskolen i Gentofte – en

specialskole for børn med særlige behov. Her går de i enten 9. eller 10. klasse og skal altså snart sige farvel til skolens trygge rammer og goddag til en helt ny verden og en helt ny virkelighed.

Gennem praktikken har eleverne fået mulighed for at snuse til arbejdsmarkedet, opleve en arbejdsplads og få en fornemmelse af, at det også er muligt at skrue et job sammen, der passer til dem og deres kompetencer. Uanset om man er infantil autist som Danny og i praktikken har sat klistermærker på krykstokke og sengeklodser. Eller om man som 15-årige Josefine ikke har en

alderssvarende udvikling og i praktikken har rengjort dukker, der er lige så store som mennesker og bruges i hospitalets interne undervisning.

Ligesom deres kammerater kan de tage deres oplevelser og erfaringer fra hospitalet med sig, når de forlader Søgårdsskolen og eventuelt går i gang med en STU. Og via denne særligt tilrettelagte uddannelse for unge med særlige behov kan de måske sluses ind på arbejdsmarkedet i en af de jobtyper, der er kendt gennem LEVs KLAP-job.

Den vej kan blive Jacobs – ifølge Malene Meyer, der er lærer på Søgårdsskolen og sammen med kollegaen Ellen Lind har været tæt på eleverne under hele forløbet: - Jacob vil virkelig gerne gå køkkenvejen. Han får dog brug for massiv støtte, hvis han vil uddanne sig som ernæringsassistent. Hvis man i stedet kan stykke flere forløb sammen som det på Gentofte Hospital, kan det være, han blandt andet står med et hygiejnebevis en dag. Foreløbig er læringsmålet, at han skal fastholde fokus og koncentration og lære, at det ikke er nok kun at skrælle guleroden halvt. Det har han lært, siger Malene Meyer.

SKOLESTUE PÅ HOSPITALET

De fem elever har ikke kun været i praktik. De er også blevet undervist i helt almindelige fag i den skolestue, der blev indrettet til dem på hospitalet. Det var her, de mødte op morgenen, før de selv gik i kælderen og hentede deres uniformer og fortsatte ud på deres arbejdspladser. Og det var her, de igen mødtes ved middagstid for at spise og fordybe sig to-tre timer i skolebøgerne.

Netop den detalje fremhæver eleverne som en særskilt succes ved hele projektet.

- Jeg har problemer med at lære dansk og matematik. Det tager meget længere tid for mig end for andre, og jeg synes, det har været bedre at gå i skole her, siger Jacob.

- Ja, her er der ingen afbrydelser, tilføjer Simon, der har været i praktik på et af

hospitalets værksteder, hvor han blandt andet har hjulpet med at reparere både senge og printere.

- Vi lærer mere her, fordi der er mere ro end hjemme i klassen, understreger Cornelia, der i sin praktik har gået adskillige kilometer, fordi hun har delt intern post ud på Gentofte Hospital.

De indtryk har lærerne Malene Meyer og Ellen Lind også hæftet sig ved:

- Eleverne har jo fuldstændig ret i, at de ikke bliver forstyrret her. Der er ikke en masse andre kammerater, der pludselig bryder ind eller skal have opmærksomhed. Og det betyder noget. Vi testede dem ved starten og slutningen af projektet, og vi kan se, at de har flyttet sig. Som skole har vi altså også lært noget og må nu finde ud af, om – og i givet fald hvordan – vi kan imødekomme det ønske om ro, siger Malene Meyer.

NYT FOR BÅDE SKOLE, LÆRERE OG HOSPITAL

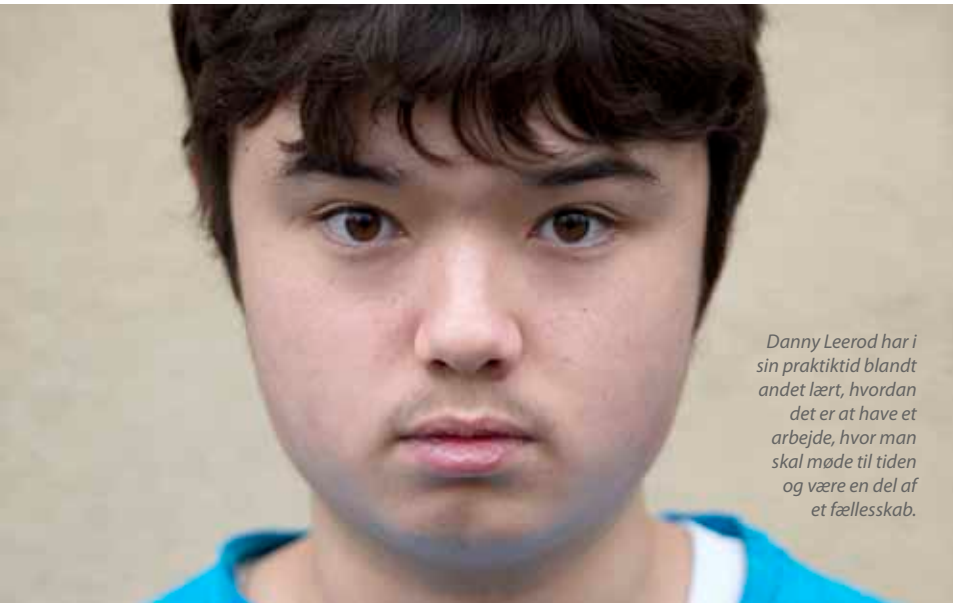
Hun har altid arbejdet på specialskoler, siden hun blev lærer. Men det er første gang, hun er involveret i et projekt som det aktuelle – ligesom det er første gang, hospitalet og skolen arbejder sammen på denne måde.

- Det er på alle måder et rigtigt projekt. I begyndelsen tog eleverne det nok mest som en oplevelse, men vi kan se, hvordan de undervejs er vokset og modnet med opgaven. De har fået en forståelse for, hvordan en arbejdsplads hænger sammen med rytmer, rutiner, hensyn og forpligtelser. Der har været en masse learning by doing, siger Malene Meyer og bruger Josefine som eksempel: - Hun kan læse, men ikke ret meget andet. De seneste uger har vi set, at hun måske er ved at komme ud af puppen. Da vi indledte projektet, havde hun hospitalsangst. Nu går hun rundt i hospitalets uniform og bærer på en kunstig arm. Der er fyldt giga-meget på hende.

Både Søgårdsskolen og Gentofte Hospital har været så glade for samarbejdet, at der i første omgang er aftalt et nyt fire-ugers forløb kort efter nytår.

Eleverne har jo fuldstændig ret i, at de ikke bliver forstyrret her. Der er ikke en masse andre kammerater, der pludselig bryder ind eller skal have opmærksomhed. Og det betyder noget

Danny Leerod har i sin praktiktid blandt andet lært, hvordan det er at have et arbejde, hvor man skal møde til tiden og være en del af et fællesskab.

Jacob Lander Danielsen i fuld gang med skolearbejdet i hospitalets skolestue. Han har været i praktik i køkkenet, og det var en succes, for han er vild med at lave mad.

Lokal forankring til gavn for alle

- I vores verden udgør hospitalet nærmest en lille landsby. Her er værksteder og køkkener og andre typer af arbejdspladser, som de unge genkender. Og så betyder den lokale forankring også meget – vi synes, det er fint, at en lokal specialskole og et lokalt hospital kan arbejde sammen om sådan en opgave. Ordene kommer fra Michael Zimmermann, der er souschef på Søgårds-skolen – og en af idemændene bag det praktikforløb, en håndfuld af skolens elever netop har gennemført på Gentofte Hospital.

Og det var ikke kun eleverne og lærerne, der fik noget ud af samarbejdet. Gentofte Hospital så det som en naturlig ting at engagere sig i projektet. Og alle involverede – heriblandt de mentorer, der havde det daglige praktik-ansvar for eleverne – har været glade for at deltage.

- Det var blandt andet min opgave at vise Danny, hvordan det er at have et arbejde, hvor man møder til tiden, klæder om til uniformen og i øvrigt indgår i et fællesskab og finder ro i det, man laver. Hele forløbet har været udfordrende – på den positive måde. Det har været spændende at se, hvordan Danny har flyttet sig, siger Steen Poulsen, der er portør og områdeleder og var mentor for den infantile autist Danny.

Finanslov svigter

KL manipulerer

Regeringen afviste i finanslovsforhandlingerne at prioritere de nødvendige penge til at sikre udviklingshæmmede og andre med indgribende handicap ret til ledsagelse. KL's længe ventede undersøgelse om pædagogisk ledsagelse er fyldt med varm luft, men dokumenterer alligevel, at der må gøres noget

Den 12. november offentliggjorde regeringen en finanslovs-delaftale med Enhedslisten og SF på socialområdet. Aftalen indeholder blandt andet en ældrepakke med en slags klippekort for især de svageste hjemmehjælpsmodtagere - og det vil også komme til at omfatte en mindre gruppe mennesker med udviklingshæmning og andre handicap. Men ellers er det småt med resultater til gavn for udviklingshæmmede på socialområdet.

LEV har presset voldsomt på for, at også de mest sårbare mennesker med udviklingshæmning skulle få ret til minimum 15 timers ledsagelse månedligt. Men resultaterne udeblev, selvom forslaget i optakten til forhandlingerne både fik klar opbakning fra Venstre og Enhedslisten. Enhedslisten, der er med i del-aftalen med regeringen, kunne ikke overtale regeringen, og det ærgrer LEVs landsformand, Sytter Kristensen:

”Det er positivt, at en del kommuner faktisk har et eller andet niveau for støtte og ledsagelse i forbindelse med ferie, aktiviteter mv. Om end jeg synes, det er meget lavt de fleste steder. Men grundlæggende er resultaterne i denne undersøgelse alarmerende. Og så nytter det altså ikke, at KL forsøger at pakke det ind tågesnak”

Sytter Kristensen

- Der er overvældende dokumentation for, at stadig flere udviklingshæmmede svigtes af deres kommuner, når det gælder muligheden for ledsagelse. To undersøgelser inden for et halvt år har vist, hvad jeg har kaldt en tiltagende indespærring af de mest sårbare.

- Jeg begriber ikke, at regeringen ikke havde viljen til at gøre noget effektivt ved det nu, hvor man havde så oplagt en chance, siger Sytter Kristensen.

KOMMUNER SVIGTER GROFT

En uges tid efter afslutningen af finanslovsforhandlingerne offentliggjorde KL sin længe ventede undersøgelse om kommunale serviceniveauer for pædagogisk ledsagelse i forbindelse med ferie eller aktiviteter. Resultaterne bekræfter endnu engang, at en del kommuner – mindst hver femte – svigter nogle af sine mest sårbare medborgere på det groveste:

- Hele 12 kommuner har fastlagt et serviceniveau, hvor de hverken yder ledsagelse i forbindelse med ferie eller i forbindelse med aktiviteter og udflugter.
- 18 kommuner har et serviceniveau, der angiver, at der ikke gives nogen ledsagelse til ferie.
- 17 kommuner har et serviceniveau, der angiver, at der ikke gives nogen ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter mv.
- 54 kommuner har et serviceniveau, der angiver, at der gives ledsagelse til ferie i et eller andet omfang (fra 2 dage til 10 dage eller derover).
- 36 kommuner har et serviceniveau, der angiver, at der gives ledsagelse til aktiviteter i et eller andet omfang (fra 2 dage til 10 dage eller derover).

KL'S SØFORKLARINGER

KL gør i undersøgelsen en del ud af at forklare, at et kommunalt service-niveau på nul dages ledsagelse til aktiviteter eller ferie ikke nødvendigvis betyder, at der ikke gives nogen ledsagelse fra botilbuddene. Men den modsatte tendens er mindst lige så sandsynlig – der er således formentlig langt flere kommuner, som reelt ikke yder den fornødne støtte og ledsagelse i et anstændigt omfang.

Eksempelvis angiver 11 kommuner i undersøgelsen, at ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter mv., ”Indgår i rammen” – og 18 kommuner angiver, at det er ”Individuelt”, om der ydes ledsagelse til denne type formål. Disse svar er vanskelige at afkode, men i en del tilfælde kan det meget vel dække over en situation, der ikke er stort bedre end de 17 kommuner, som angiver, at de slet ikke yder denne type ledsagelse.

KL forsøgte i forbindelse med lanceringen af rapporten at tegne et positivt billede af undersøgelsens resultater. Formanden for KL's Social og Sundhedsudvalg, Thomas Adelskov, siger for eksempel i en pressemeddelelse, at han koncentrerer sig om ”... hvorvidt kommunerne overholder lovgivningen – og det viser undersøgelsen, at de gør. Og selv om nogle kommuner ikke fra politisk side har fastsat et serviceniveau for ledsagelse, så arbejder mine kolleger i kommunerne jo selvfølgelig for, at handicappede borgere kan få sig en

tilværelse på egne præmisser og leve et aktivt liv.”

Den udlægning af resultaterne mener LEVs landsformand er fuldkommen grundløs. Hun mener, at der er tale om ekstremt spin fra KL's side, når man i pressemeddelelsen skriver, at 86 af landets 98 kommuner ”... yder støtte til handicappede borgere under ferier, udflugter mv.”:

- Det er positivt, at en del kommuner faktisk har et eller andet niveau for støtte og ledsagelse i forbindelse med ferie, aktiviteter mv. Om end jeg synes, det er meget lavt de fleste steder. Men grundlæggende er resultaterne i denne undersøgelse alarmerende. Og så nytter det altså ikke, at KL forsøger at pakke det ind tågesnak, siger Sytter Kristensen.

Sammen med SL's undersøgelse fra juli måned om ferie, ledsagelse og fritidsaktiviteter for voksne med funktionsnedsættelser, mener Sytter Kristensen, at der er stærkt bekymrende dokumentation for, at vi er vidne til en tiltagende indespærring. I et debatindlæg i onlinemediet Altinget, den 6. november, skriver landsformanden, at (de på daværende tidspunkt endnu ikke offentliggjorte) resultater fra KL-undersøgelsen, ”tyder på et alarmerende og lovstridigt lavt serviceniveau i en del af landets kommuner.”

SØG, SØG, SØG

Regeringens manglende vilje til at få løst ledsagelsesproblemet kræver ny handling – og den kommer ikke mindst til at foregå i kommunerne. LEVs landsformand opfordrer alle til at overdygne kommunerne med konkrete ansøgninger om ledsagelse

” Nu er der ingen anden udvej end at bombardere kommunerne med konkrete ansøgninger om pædagogisk støtte og ledsagelse. Allerede nu skal der for eksempel søges om ledsagelse i forbindelse med den forestående ferie, deltagelse i en årlig festival, udflugt til zoo, den ugentlige tur i svømmehallen osv. ”

Sytter Kristensen

Regeringens svigt i finanslovsforhandlingerne gør, at der må søges andre veje i kampen for at sikre mennesker med udviklingshæmning rimelige vilkår for støtte og ledsagelse. Slagene skal nu slås i kommunerne, mener LEVs landsformand:

- Nu er der ingen anden udvej end at bombardere kommunerne med konkrete ansøgninger om pædagogisk støtte og ledsagelse. Allerede nu skal der for eksempel søges om ledsagelse i forbindelse med den forestående ferie, deltagelse i en årlig festival, udflugt til zoo, den ugentlige tur i svømmehallen osv. Hvis kommunen giver afslag, skal man sørge for, at den kommer i Ankestyrelsen.

- Det vil også være oplagt, at så mange som muligt søger en ledsageordning efter § 97. Det er den, som giver ret til 15 timers individuel ledsagelse om måneden. Det er helt klart vores indtryk fra LEVs rådgivning og fra kredsene, at der er alt for mange, som ikke har ledsageordning, selvom de helt klart er berettiget efter de nuværende regler. Det skal der laves om på. Og den eneste vej er nu at søge kommunen om en ledsageordning – også selvom kommunen eller bostedet påstår, at man ikke er berettiget. Hvis der kommer afslag, så skal der klages, så Ankestyrelsen kommer til at tage stilling, siger Sytter Kristensen.

Hovedbudskabet fra landsformanden er altså:

Søg, søg og søg igen. Og hvis der kommer afslag: klag til Ankestyrelsen. Landsformanden er helt opmærksom på, at sagsbehandlingstiderne i både kommunerne og i Ankestyrelsen er lange. Men der er næppe nogen vej udenom.

SERVICENIVEAUER SOM EN SLAGS KOMMUNAL SERVICELOV

Men det er ikke kun på det individuelle niveau, at der skal ske en opprioritering af indsatsen. Som KL's undersøgelse viser, har en del kommuner fastsat absurde serviceniveauer for støtte og ledsagelse, og disse niveauer er formentlig i strid med Serviceloven. En kommune må ikke på den måde lægge et loft på ydelsen af socialpædagogisk bistand efter § 85. Derfor er det relevant at bede Statsforvaltningen om at tage stilling til kommunernes serviceniveauer på dette område, mener Sytter Kristensen:

- Serviceniveauer er blevet ekstremt populære i kommunerne, og meget ofte bruges de, som om det var en slags kommunal servicelov. Sådan forholder det sig jo ikke. Når man går ind og sætter maksimumgrænser af denne her art, så bryder man med lovgivningens princip om konkret og individuel vurdering. Derfor skal vi have bedømt disse her serviceniveaues lovlighed.

Skagen

Ferie- og handikapejligheder

Skagen booking er et firma, der udlejer ferielejligheder i Skagen hele året rundt.

Med veludstyrede lejligheder i gamle og velholdte Skagenshuse

kan vi skabe rammerne om den perfekte ferie i Skagen

F.eks lejlighed 1.

Hyggelig handicapejlighed på 90 kvm til 6 personer. Køkken med justerbart køkkenbord, ingen underskabe, opvaskmaskine, højt plasseret komfur, armatur med gode greb. 2 toiletter.

Presalit baderum med gulvvarme, højde- og sidejusterbar håndvask, brusebad, forhøjet toilet med armstøtter (+ bade/toiletstol evt. badestol), alt sammen justerbart. Sygesenge og hejs/løft til badeværelse og toilet.

Sct. Laurentiivej • +45 22 63 00 99 • 0047/90602071

E-post: sct.72@mail.dk • www.skagenbooking.no

Bliv klar til livet på din måde!

Ørnehøj .dk

Ung kvinde tilkendt førtidspension

TRODS NEJ fra kommunen

Ankestyrelsen har afgjort, at en kvinde skal have førtidspension. Kvinden havde i første omgang fået afslag, men styrelsen vurderede, at det ville være formålsløst at iværksætte foranstaltninger for at udvikle borgerens arbejdsevne

Socialminister Manu Sareen udsendte i midten af september en ny vejledning og et såkaldt hyrdebrev til kommunerne om tilkendelse af førtidspension til blandt andet unge mennesker med udviklingshæmning. Heri indskærpede ministeren, at førtidspensionsreformen ikke havde ændret på, at udviklingshæmmede skal tilkendes førtidspension. De vil aldrig blive selvforsørgende, uanset hvor meget arbejdsprøvning de udsættes for. Baggrunden for ministerens udmelding var et stort fald i antallet af tilkendelser af førtidspension efter reformen trådte i kraft.

Den melding fra ministeren er nu blevet bakket op af en vigtig principafgørelse fra Ankestyrelsen. Styrelsen har behandlet en sag om en ung person,

som er "mentalt retarderet i lettere grad og med en adfærdsforstyrrelse inden for autismspektret". Personens kommune havde givet afslag på førtidspension.

ANKESTYRELSENS VURDERING

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede imidlertid efter en konkret vurdering, at det var helt åbenbart, at borgerens arbejdsevne var væsentligt og varigt nedsat i et sådant omfang, at borgeren ikke kunne blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, herunder i et fleksjob.

Udvalget vurderede, at det ville være formålsløst at iværksætte foranstaltninger for at forsøge at afklare eller udvikle borgerens arbejdsevne.

Der blev desuden lagt vægt på, at en psykologisk undersøgelse viste, at borgeren havde en IQ på 68, samt at borgerens indlæringssevne var sparsom, idet borgeren havde svært ved at bevare fokus og koncentration. Det fremgik desuden af den psykologiske undersøgelse, at borgeren på ingen måde havde de intellektuelle ressourcer eller færdigheder, der krævedes i et almindeligt uddannelsessystem eller på arbejdsmarkedet, samt at borgeren derfor ville have behov for hjælp gennem sin tilværelse for at få den til at fungere.

Udvalget bemærkede, at det forhold, at borgeren var startet på et 3-årigt STU-forløb (Særligt Tilrettelagt Uddannelse) på et Center for Voksen Undervisning, ikke i sig selv var tilstrækkeligt til at give afslag på førtidspension.

Udvalget vurderede ikke, at der var en velbegrunderet og realistisk mulighed for, at borgerens arbejdsevne kunne udvikles inden for en rimelig periode, således at hun kunne øge sin arbejdsindsats på et senere tidspunkt.

RET TIL PENSION MED TILBAGEVIRKENDE KRAFT

Udvalget fandt på den baggrund, at borgeren havde ret til førtidspension med virkning fra den 1. i måneden efter det fyldte 18. år. Udvalget lagde vægt på, at det var helt åbenbart, at borgeren skulle have tilkendt pension ved sit fyldte 18. år, og at kommunen havde de nødvendige oplysninger for en afgørelse.

Udvalget anså det for en væsentlig fejl, at kommunen havde undladt at rejse sag og træffe afgørelse om førtidspension forud for borgerens 18. år. Udvalget lagde herved vægt på, at der forelå de nødvendige lægelige oplysninger inden 18 års dagen, samt at den psykiatriske speciallægeerklæring blev indhentet efter ønske fra forældrene. Kommunen kunne, hvis den havde påbegyndt sagen i tide, have indhentet erklæringen tidligere.

Læs hele afgørelsen på retsinformation.dk – søg på afgørelsens nummer: 9908.

Der blev desuden lagt vægt på, at en psykologisk undersøgelse viste, at borgeren havde en IQ på 68, samt at borgerens indlæringssevne var sparsom, idet borgeren havde svært ved at bevare fokus og koncentration.

LEV mener

Afgørelsen fra Ankestyrelsen er vigtig fordi, at Beskæftigelsesudvalget slår fast, at en kommune skal forholde sig til omfanget af borgerens funktionsevne og dermed den nedsatte arbejdsfunktionsevne. Argumenter som "at alle skal henover Jobcentret", eller "folk på STU kan ikke tilkendes førtidspension" er hermed manet i jorden.

LEV glæder sig over, at udvalget slår fast, at det direkte er en fejl fra en kommunes side, at den undlader at rejse førtidspensionssag for en person med udviklingshæmning, og at en kommune i sådanne sager skal forholde sig realistisk og begrundet til, om der er mulighed for, at arbejds- evnen kan udvikles inden for en rimelig periode, således at arbejdsindsatsen kan øges på et senere tidspunkt.

LEV forventer, at kommunerne følger afgørelsen - og sagsbehandler de mange sager, der ligger og venter. Det er samtidig vigtigt, at førtidspensioner tilkendes med tilbagevirkende kraft, således at det unge menneske og hans/hendes pårørende ikke først skal trækkes igennem et opslidende sagsbehandlingsforløb og derefter en klageproces.

Sonja Pelle Nielsen, LEVs rådgivning

Et spændende og aktivt år på Birkegården er ved at gå på hæld

- Det har været et spændende år, og vi har haft en fantastisk sommer på Birkegården. Vejret har været med os, og vi har haft stor fornøjelse af vores skønne have, hvor vi faktisk har været ude i hele sommeren. Derudover har vi udforsket nærområdet: ture til stranden – ture ud i det blå – herre og dame ture – skovture – ture til is huset – sejlture – Zoo – Amalienborg – togture og meget andet.
- Vi har besøgt vores venskabstilbud i både Malling og i Barcelona. Alle på Birkegården vil rigtig gerne med på disse ture, hvor vi besøger vores venner. Hvert år er der stor gensynsglæde med kys og kram, når vi mødes. Vi oplever ikke de store sproglige barrierer. Uanset om det er - Jysk - Spansk eller Københavnsk der bliver talt, så er viljen så stor til at forstå hinanden, at det også lykkes. I år deltog holdet der var i Barcelona også, med en film fra Birkegården, i Cataloniens filmfestival for udviklingshæmmede. Dette var en stor oplevelse for alle, og vi håber meget på at få mulighed for at fortsætte denne aktivitet.
- Vores iPad projekt kører efter planen, og i skrivende stund mangler 10 brugere at få en iPad. Planen er nu, at alle på Birkegården har en iPad ved udgangen af 2015. Vi løber hele tiden ind i udfordringer, og det er alt fra netværksproblemer – valg af apps – hvordan vi passer på iPad – transport af iPad – og hvem der gør hvad. Der ingen tvivl om, at personale og brugere har en fælles udfordring, men samtidig udvikler sig på hver deres plan.
- I efteråret havde vi valg til brugerbestyrelsen. Det var en helt fantastisk oplevelse hvor brugerne deltog aktivt og interesserede i hele valgprocessen, og hver gruppe fremlagde deres valgresultater for hinanden. Vi fik valgt ny bestyrelse, formand og næstformand, og slutteligt fejrede vi valget med champagne, stegt flæsk og persillesovs.
- Skulle nogen have lyst til at komme på venteliste til vores fællesskab, er man velkommen til at kontakte vores forstander Lise Jørgensen på nr. 3962 4117. Yderligere oplysninger kan hentes på vores hjemmeside: www.aktivitetscentretbirkegaarden.dk

»Alle har ret til et fedt højskoleophold«

Her bliver
ALLE
set og hørt

Venskaber, oplevelser og udfordringer

Slanke- linjen

Livsglæde
Spis sundt
Dyrk sjov motion

Den praktiske linje

er bl.a.
Have og Natur
Cykelværksted
IT- og
medieværksted

STU

Klar til at flytte
hjemmefra
Leve sundt og
selvstændigt

Højskole er også

Friluftsliv
Musik · Drama
Billedkunst

Djurslands Folkehøjskole

En højskole for alle - også for udviklingshæmmede

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 · Tirstrup · 8400 Ebeltoft · Telefon: 87 52 91 20 · post@djfh.dk

DE

STENRIGE

UDVIKLINGS HÆMMEDE?

En gruppe af pårørende og ikke mindst en række medarbejdere i botilbud har længe talt for, at det var urimeligt, at kommunerne ikke længere kunne opkræve mennesker med udviklingshæmning brugerbetaling for ledsagelse, for de har jo penge nok. Den holdning er i mange tilfælde ikke rigtig. Men den har forvirret politikerne godt og grundigt

Jeg modtager jævnligt henvendelser fra pårørende og medarbejdere i botilbud, som er frustrerede over den klarhed, der nu er kommet om kommunernes mulighed for at opkræve brugerbetaling i forbindelse med støtte og ledsagelse til fritidsaktiviteter, på ferier mv. "Hvorfor må udviklingshæmmede dog ikke få lov at betale?"; "Hvad er der dog galt i, at udviklingshæmmede betaler for medarbejdernes løn, når nu de har så mange penge til overs?" Og så videre.

I en kronik i Dagbladet Politiken den 9. oktober forklarer Tine Boysen, der arbejder i et bosted for udviklingshæmmede sågar, at denne gruppe førtidspensionister brænder inde med deres mange penge, fordi en masse regler forbyder kommunerne at opkræve betaling for den hjælp og ledsagelse, som de har brug for. "Mange udviklingshæmmede svømmer i penge, men ved ikke hvad de skal bruges til," skriver kronikøren ligefrem – og hendes anbefalede løsning på dette problem er at lade udviklingshæmmede betale en slags handicap-skat på udflugter og ferie.

HVAD MED ALLE DE ØKONOMISK TRÆNGTE?

Jeg kan ikke genkende billedet af stenrige førtidspensionister, der brænder inde med en formue, fordi kommunerne ikke kan få lov til at forlange brugerbetaling for den nødvendige støtte

og ledsagelse. Selvfølgelig findes der udviklingshæmmede, som er mere velhavende end andre – for eksempel hvis de har arvet en formue fra deres forældre. Men en førtidspension er altså ikke en indtægt, man bliver rig af.

Men faktisk får jeg også en del henvendelser fra forældre til typisk yngre udviklingshæmmede. De befinder sig ofte i en vanskelig økonomisk situation, hvor budgettet ikke kan nå sammen.

For nyligt fik jeg eksempelvis en henvendelse fra en mor til en ung kvinde med udviklingshæmning. Moderen havde fulgt debatten om den kommunale brugerbetaling på hjælpen i forbindelse med ledsagelse og var bekymret over udviklingen. Hun forklarede mig, at hendes datters budget efterlader hende med "... et beløb på maksimum 800 kroner pr. måned til tøj, sko, frisør, ferier, forlystelser mm.(...) Dette beskedne rådighedsbeløb er den eneste mulighed, min datter har for at spare op til ferier mm. Hvordan skulle hun dog kunne betale for lønnen til en ledsager? Skulle hun være så heldig at få bevilliget ledsagertimer, kommer næste udfordring: Hvor skal hun finde pengene til at betale for egen og ledsagers aktiviteter?"

1.700 KRONER TIL ALT DET LØSE

Den bekymrede mor medsendte sin datters aktuelle budget, og det er en kontant dokumentation for de øko-

nomiske vilkår, som en stadigt større gruppe unge med udviklingshæmning befinder sig i.

Huslejen i det kommunale botilbud, som er opført efter almenboliglovgivningen, løber op i hele 6.500 kroner månedligt. Hertil kommer udgifter til forsikring, rengøring, kostbetaling (såkaldt madservice, leveret af kommunen) og licens på i alt næsten 5.000 kroner månedligt.

De helt basale udgifter for denne unge kvinde løber altså op i cirka 11.500 kroner månedligt. På en førtidspension efter de "nye regler" fra 2003, betyder det, at der – inklusiv boligsikring – er under 3.000 kroner tilbage til resten, hvilket i denne unge kvindes tilfælde eksempelvis indbefatter en række andre helt fundamentale udgifter til for eksempel medicin, skoindlæg, specialtandpleje og fodterapeut (samlet over 1.000 kroner månedligt), samt opsparing til boligrenovering.

Tilbage er omkring 1.700 kroner, som skal dække udgifterne til betaling af toiletartikler, tøj, fritidsaktiviteter, "lomme penge", transport med videre. Og hvis det stod til de mange fortalere for lovliggørelsen af kommunernes brugerbetaling på ledsagelsen til udviklingshæmmede, så er det også i dette beskedne restbeløb, at opsparingen til de 18.-20.000 kroner til den årlige som-

I en hidtil uset solidaritet med kommunernes økonomichefer har nogle pædagoger insisteret på at få lovliggjort brugerbetalingen

merhusferie skal findes. Det tror jeg, de fleste må kunne indse ikke er realistisk.

FLERE ØKONOMISK PRESSEDE UDVIKLINGSHÆMMEDE

Den unge kvinde er langt fra alene – stadig flere yngre udviklingshæmmede befinder sig i denne økonomiske klemme mellem en lav pension (samt lav boligsikring) og ekstremt høje boligudgifter. Huslejen på de 6.500 kroner månedligt, som i dette tilfælde, er ikke en ekstrem situation – jeg har adskillige gange set huslejer, der nærmer sig de 9.000 kroner – vel at mærke for mellem 45-60 m² i et bofællesskab opført efter almenboliglovgivningen.

Denne gruppe økonomisk pressede førtidspensionister er stigende – der vil gradvist komme en større andel på pensionen efter reglerne fra 2003, og vi må også regne med, at stadig flere får bolig i en nyere almen bolig, hvor huslejerne har et voldsomt højt niveau, som jeg har skitseret.

Dermed kommer der også stadig flere, som umuligt kan finde pengene til den handicap-ekstraregning for en udflugt eller en ferie, som man har været så begejstret for mange steder.

Hvis brugerbetalingen blev lovliggjort, ville denne gruppe blive efterladt helt uden disse muligheder. Ganske hurtigt ville vi få knæsat et princip om, at ledsa-

gelse og støtte til alt andet end det, som lige akkurat er nødvendigt for at holde dig i live, det er et brugerbetalingsanliggende – og omfanget og niveauet af brugerbetaling ville fortsætte med at stige. Det tror jeg, ingen kan være tjent med, hvis vi kigger lidt længere end den førstkomende sommerferie.

DEN PÆDAGOGISKE BRUGERBETALINGSFLANKE

Derfor har det også været en underlig oplevelse, at se den ene pædagog efter den anden komme med dybfølte beklagelser over brugerbetalingens afskaffelse. I en hidtil uset solidaritet med kommunernes økonomichefer har nogle pædagoger insisteret på at få lovliggjort brugerbetalingen – "... for kommunerne har jo ikke råd". Jo flere gange man gentager denne (i øvrigt helt forkerte) påstand, jo mere sand fremstår den.

Det man kunne kalde "den pædagogiske brugerbetalingsflanke" i debatten har bestemt ikke gjort det nemmere for os i LEV at argumentere for, at der må findes en holdbar politisk løsning. Det har skabt en betydelig forvirring hos mange politikere om, hvorvidt det nu ikke er en helt fin løsning, at udviklingshæmmede opkræves brugerbetaling på deres hjælp og ledsagelse.

Det har hverken været i mennesker med udviklingshæmnings eller pædagogernes interesse.

Idræt for udviklingshæmmede !

Nye brochurer og åbent hus på Idrætsskolen !

Idrætsskolen er et undervisningstilbud til voksne udviklingshæmmede elever, der går på skolen i et skoleår, i dagtimerne fra 9.00 til 14.00 hver dag. Det nye skoleår begynder mandag d. 17. august 2015, og slutter fredag d. 17. juni 2016. Skolen ligger i dejlige lokaler på 1. sal i Grøndal Centret. Vi afholder idrætsdag/åbent hus for alle interesserede ansøgere **torsdag d. 29. januar 2015 kl. 09.00-15.00.**

Hvis du har lyst til at søge ind, skal du ringe efter en brochure, og sende en ansøgning ind til os senest fredag d. 27. februar 2015. Hvis i ønsker yderligere oplysninger om Idrætsskolen, se på vores hjemmeside: www.idraetsskolen.net • mail: info@idraetsskolen.net eller ring på tlf. 38 88 28 46

IDRÆTSSKOLEN
FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE
Hvidkildevej 64 · 2400 København NV · Tlf 38 88 28 46

GOLFSTRØMMEN

- et socialpædagogisk opholdssted

For udsatte børn og unge mellem 12 – 18 år, der trænger til en ny begyndelse i et trygt og omsorgsfuldt miljø.

Golfstrømmen er et familielignende opholdssted med 8 døgnpladser og 1 akutplads.

Faglig kompetente og nærværende medarbejdere, med en miljøterapeutisk og anerkendende dialogisk tilgang, tager udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og nærmeste udviklingszone.

I et respektfuldt samarbejde med den unge og Magleby Skolecenter sikre vi en samlet koordineret indsats. Sammen hjælper, støtter og udvikler vi den unges færdigheder til senere at mestre voksenlivet.

VI HAR PT. LEDIG DØGNPLADS.

For mere information kontakt leder Birgitte Stavnbo på tlf.: 2123 8121

Søhusevej 79, 4230 Skælskør
Tlf.: 5816 1098

Info@golfstroemmen.dk
www.golfstroemmen.dk

Handicapkonventionen GØR EN FORSKEL

Stig Langvad mener, at FN's handicapkonvention betyder noget i dagligdagen – både i og uden for Danmark

I september blev den danske regering eksamineret af FN's Handicapkomite i, hvordan Danmark efterlever handicapkonventionen.

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap blev vedtaget i FN i december 2006. Konventionen er en menneskerettighedskonvention, der skal sikre grundlæggende menneskerettigheder for personer med handicap. I juli 2009 ratificerede Danmark konventionen. Danmark skal herefter sikre, at personer med handicap kan nyde de rettigheder, som konventionen foreskriver.

En af de personer i Danmark, der har det mest indgående kendskab til konventionen, og hvordan den bliver håndteret i Danmark, er Stig Langvad. Fra 2000 og frem til i sommer var han formand for Danske Handicaporganisationer (DH) - og han er fortsat medlem af FN's Handicapkomite. LEV Bladet har spurgt ham, hvordan han ser på konventionens betydning hidtil.

Hvad tænker du er handicapkonventionens vigtigste effekter i de lande, som har ratificeret den (herunder DK)? Og hvad forventer du, at konventionen vil få af betydning i årene fremover?

Når jeg kigger på de erfaringer, som komiteen har gjort sig hidtil, tror jeg, at man må sige, at handicapkonventionen betyder noget i dagligdagen. Det kan man blandt andet se ved, at der altid er mange repræsentanter med, når de enkelte lande skal have deres dialog med komiteen om udviklingen baseret på handicapkonventionen. Det var for eksempel således, at Danmark mødte frem med 28 deltagere i sin delegation. Man kan også se det ved, at flere og flere lande får besluttet en handlingsplan for udviklingen på handicapområdet. Derfor tror jeg, at man skal se betydningen af handicapkonventionen over en længere årrække, hvor der gradvist sikres forbedringer af rettighederne for personer med handicap.

Hvilken betydning mener du at tillægsprotokollen og de muligheder for at klage, det giver, vil få for mennesker med handicap - og for det danske samfund generelt?

Når man kigger på tillægsprotokollens betydning, så ser man på det samlede billede. Alle de afgørelser, som komiteen træffer på baggrund af konkrete klager, er med til at fastlægge den praksis, som skal danne baggrund for fortolkningen af de enkelte artikler i handicapkonventionen. Det skal naturligvis ses i sammenhæng med andre aktiviteter, som komiteen foretager, for eksempel når komiteen giver konkrete anbefalinger til de enkelte lande, som den gjorde i forhold til Danmark efter dialog med den danske delegation. Man skal ikke regne med, at der vil komme mange klager fra Danmark, som vil blive behandlet. For det første har komiteen ikke ressourcer til at klare mange klager. For det andet skal der være en geografisk fordeling af klagerne, således at man får reflekteret over handicapkonventionens betydning

i forskellige lande i forskellige verdensdele. For det tredje er der ikke en tradition for mange klager fra dansk side, hvilket heller ikke er forventningen, når det gælder handicapkonventionen. Men det gør heller ikke noget, at der ikke er mange klager fra Danmark, fordi alle klagerne og deres afgørelser skal også omsættes på en måde, så de passer til danske vilkår.

Hvad tænker du er de vigtigste resultater af eksaminationen af Danmark (jf. bemærkningerne og anbefalingerne)?

Jeg deltog ikke selv i dialogen med Danmark. Det er således, at komiteen har besluttet, at hvis der er et medlem af komiteen, der kommer fra det land, der skal være dialog med, så forlader man lokalet for at se og høre dialogen gennem internettet. Det betyder ikke, at repræsentanten ikke kan eller må læse og kommentere anbefalingerne fra komiteen til ens eget land. Hvis jeg skal sige noget om anbefalingerne til Danmark, tror jeg, at der vil være en markant betydning af dialogen med komiteen gennem de godt 30 konkrete forbedringer af lovgivning og forhold i Danmark. Det sker gennem det faktum, at de nu ligger på bordet, og derved kan anvendes i den politiske dialog og opfølgning. Dernæst tror jeg, at anbefalingerne til Danmark kommer til at betyde noget særligt, når det gælder personlig autonomi og selvbestemmelse i dagligdagen og i forhold til tvang i psykiatrien – men begge dele sker på den lange bane.

Hvad er din yndlingsartikel?

Der er tre artikler, som jeg altid har særlig fokus på, når vi har en dialog med de enkelte lande. Hvis man skal lave noget om på handicapområdet, så er det vigtigt at inddrage erfaringer fra de organisationer, der repræsenterer personer med handicap. Derfor har jeg særlig forkærlighed for artikel 4, 3. Jeg synes også, at alle mennesker skal have ret til at blive i deres lokale samfund

på lige fod med alle andre. Derfor er jeg meget interesseret i, hvordan de enkelte lande omsætter artiklen 19 til virkelighed, fordi den handler om retten til at kunne leve inkluderet i det lokale samfund med ret til frit valg af bolig og individuel støtte efter behov. Endelig synes jeg, at det skal være alle menneskers ret at kunne være med til at beslutte, hvem det er, der skal lave lovgivningen, som gælder for alle mennesker i det pågældende land. Derfor må der ikke være nogen, der bliver frataget deres stemmeret til kommunalvalget, regionsvalget, Folketinget, Europaparlamentet eller folkeafstemninger. Derfor er artikel 29 måske den allervigtigste, fordi den er det ultimative udtryk for selvbestemmelse og ligestilling.

Lidt baggrundsinfo:

Hvad skal du udrette i Realdania?

Hvorfor har du valgt det karriereskifte?

Jeg har været formand for DH gennem mere end 14 år, og forud for dette var jeg næstformand i 2 år. Jeg tror, at det er vigtigt for enhver organisation at skifte ud på de ledende poster, og gøre det med jævne mellemrum. Faktisk synes jeg, at jeg sad for længe. Det handler om at skifte spor og ryste posen en gang imellem, hvilket kan være svært for den enkelte, fordi man påtager sig nogle roller, som det er svært at komme fri af. Når det er sagt, skal det også understreges, at jeg naturligvis også selv var nået til et tidspunkt, hvor jeg gerne ville prøve kræfter med noget nyt. I de næste par år skal jeg beskæftige mig med inklusion i samfundet generelt – uden at jeg ved hvilke målgrupper, vi konkret kommer til at arbejde med på længere sigt. Det bliver først fastlagt i løbet af foråret 2015. Det er ikke som en del af Realdania, men derimod som et initiativ Realdania har taget og finansierer i starten. Jeg skal være formand (sådan kalder de det) for dette initiativ og derved være med til at skabe nogle fælles og inddragende aktiviteter med det formål at øge rummeligheden, inklusionen, i det danske samfund.

Rare

*Kendt kok = lave mad sammen
= lækker mad = samvær = gode ideer.*

Det var ingredienserne, da LEV og lokale ildsjæle en fredag i november havde inviteret til et arrangement i Middelfart, hvor unge udviklingshæmmede og deres pårørende kunne komme og være sammen, være aktive og have det sjovt. Målet var at starte nogle positive cirkler – med henblik på at skabe et mere aktivt liv for mennesker med udviklingshæmning

AF CAMILLA OVERGÅRD NIELSEN,
ORGANISATIONSKONSULENT I LEV ■
FOTO: MATHIAS MADSEN

i grydden

Fredag den 21. november inviterede LEV og lokale kræfter i Middelfart udviklingshæmmede, pårørende, personale og frivillige aktører til kokkeskole med kokken Claus Holm (kendt fra Go'morgen Danmark). Formålet med arrangementet var at sætte fokus på udviklingshæmmedes muligheder for at dyrke et aktivt fritidsliv og skabe netværk og fællesskab.

Mennesker med udviklingshæmning har ikke de samme muligheder for at dyrke et aktivt fritidsliv som størstedelen af den danske befolkning, og disse manglende muligheder skaber grobund for passivitet og ensomhed. Der er typisk flere forhindringer forbundet med at leve et aktivt liv som udviklingshæmmede, for eksempel er fritidstilbuddene til denne gruppe generelt begrænsede, ligesom det kan være vanskeligt at danne sig et overblik over de muligheder, som trods alt og rent faktisk findes. Og så er det svært at komme afsted.

Manglende tilbud og overblik får ofte en selvforstærkende effekt, der selvsagt ikke giver mange nye billeder på og idéer til, hvordan et aktivt og socialt liv kan udfolde sig. Det vil LEV gerne være med til at ændre på, og derfor har LEV ansøgt Heinrich og Laurine Jessens Fond om økonomisk støtte til at gennemføre et initiativ, som netop har fokus på netværksdannelse omkring aktiviteter for mennesker med udviklingshæmning, men også på den gode oplevelse, som avler glæde, fællesskab og livskvalitet.

Claus Holm blev så smittet af den gode stemning, at han lovede at komme igen til foråret...

KOKKESKOLE

Derfor indbød vi sammen med lokale ildsjæle til kokkeskole i Middelfart for at skabe en god fælles oplevelse og samtidig så kimen til et lokalt netværk, som i første omgang skal stå for at indsamle og dele informationer om aktiviteter for målgruppen i området. Tanken er også, at netværket skal være med til at sikre, at mennesker med udviklingshæmning tilbydes en vifte af fritidsaktiviteter, og på den måde et aktivt og socialt fritidsliv.

Dagen startede da også med en snak om, hvilke muligheder der allerede i dag er for at dyrke sine interesser og leve et aktivt fritidsliv for denne gruppe i Middelfart og omegn. Men også ønsker til fritidsliv og en drøftelse af udfordringer blev det til, inden Claus Holm kaldte alle i køkkenet for at tilberede hans livret: nakkekam. Humøret var højt og stemningen god, og der blev snittet og hakket, hygget og snakket herunder igen om udfordringer og drømme til det gode fritidsliv, mens den lækre middag tog form.

Dagen var en stor succes, og Claus Holm blev så smittet af den gode stemning, at han lovede at komme igen til foråret for at kreere endnu en lækker menu sammen med de fremmødte – og gerne endnu flere – og det gør han så den 10. april. Velbekomme!

Billedet og teksten her på siden er fra LEVs julekort i år. Du kan sende et LEV-julekort via lev.dk og dermed være med til at gøre familie, venner, kolleger og forretningsforbindelser opmærksom på det liv bag murene, som er blevet et vilkår for en del mennesker med udviklingshæmning.

INDESPÆRRING

2014 har stået i ledsagelsens tegn – eller måske nærmere i manglen på samme.

I januar i år udsendte Kommunernes Landsforening en såkaldt administrativ meddelelse, hvori man kunne læse, at den brugerbetaling for ledsagelse, som mange kommuner i årevis havde opkrævet, var ulovlig, og at kommunerne var forpligtet til at yde denne service til borgerne.

Hurtigt viste det sig, at en del kommuners svar på, at de nu ikke længere kunne fortsætte de ulovlige opkrævninger, var nye ulovligheder, nemlig et serviceniveau der siger stop for al ledsagelse i forbindelse med ferier, udflugter eller diverse hverdagsaktiviteter. En gradvist tiltagende indespærring, som også blev bekræftet af en større undersøgelse fra SL midt på sommeren i år.

En stor del af 2014 er gået med at forklare LEVs holdning på dette område. Der har været mange misforståelser og overraskende positioner i debatten – men vores indsats blev bemærket. I maj i år blev LEVs

landsformand tildelt prisen som 'sympatisk kværlulant' for sin deltagelse i debatten om den ulovlige – og helt urimelige – brugerbetaling på hjælpen.

Det lykkedes desværre ikke at overbevise regeringen om, at også mennesker med udviklingshæmning skal gives en entydig rettighed til ledsagelse. Men kampen fortsætter i 2015 – både lokalt og nationalt.

Lad os sammen arbejde for, at 2015 bliver det år, hvor alle får mulighed for at komme afsted til aktiviteter og på ferie.

Landsforeningen LEV ønsker alle venner og samarbejdspartnere en glædelig jul og et godt nytår!

Med venlig hilsen
Landsforeningen LEV

Storebælt skolen

helhedstilbud for børn & unge med særlige behov

Storebælts Erhvervspark 1

4220 Kosør - Tlf. 5837 7412

Email. storebaeltsskolen@slagelse.dk

Dejlig gård med mange dyr, lette maskiner. Beboerne har selvbestemmelse omkring dagligdagen, fritid og oplevelser.

Vi har pt. ledig plads klar til indflytning • Krogens Bo- og Fritidsgård • Tlf. 40 11 18 38 • www.krogenbotilbud.dk

D.S.I. OXEN

PRADER-WILLI

Den Selvejende Institution OXEN
Vittrup Baunevej 14 - 6650 Brørup
Tlf. 75388388 - Fax. 75388398—
Mail: oxen@bbsyd.dk
Hjemmeside oxen-botilbud

Siden 1986 bofællesskab for mennesker med Prader Willi Syndrom

Medtronic

ITB Therapy[®]

THE PRECISE WAY TO TREAT SPASTICITY

ITB Therapy offers proven efficacy for patients:

- **92%** showed significant improvement in **spasticity**
- **89%** experienced significant reduction in spasticity-related pain¹
- **88%** reported improved quality of life²

1. Lohmann, J. et al. (2013) Efficacy of ITB Therapy for lower extremity spasticity. *Journal of Neurological Rehabilitation*, 27(3), 174-180.

2. Bhatnagar, S. et al. (2013) ITB Therapy for spasticity: a randomized, controlled, crossover study. *Journal of Neurological Rehabilitation*, 27(3), 181-187.

3. *Quality of Life* in ITB Therapy: A Study of the Impact of ITB Therapy on Quality of Life in Patients with Spasticity. *Journal of Neurological Rehabilitation*, 27(3), 188-194.

Innovating for life.

Klumme

Det er spejlet og kompasset i sproget, jeg vil registrere og reflektere over med denne klumme.

om sproget

Forventningsafstemning

Forleden faldt jeg over ordet *forventningsafstemning*. Det optrådte i skoleverdenen i en sag fra Odense. Ordet er et eksempel på, hvordan sproget ændrer indhold, og hvor selv enkelte ord signalerer, hvad nye tider går ud på. I fagbladet *Journalisten* omtales det som "Det nye buzzword – Hvem kræver hvad? Og fra hvem? Og hvornår?"

I en samtale med nogle venner fortæller de om en lærer, der på et lærermøde har bidraget med sin mening om det, der var til debat – netop det man forventer af deltagerne på et sådan møde. Efterfølgende blev vedkommende af skolelederen indkaldt til en samtale, hvis intension var *forventningsafstemning*. Det fremgik af samtalen med mine venner, at den pågældende lærer ikke var den eneste, der havde været til forventningsafstemnings-samtale. Det gav anledning til bekymring.

Når jeg har valgt at tage ordet med i en klumme om sproget, skyldes det, at man ved opmærksom avislæsning hele tiden støder på nye udtryk eller ordkonstellationer, der er opfundet som spin, eller som i dette tilfælde afslører

ændringer i skoleledelsen med læreres mindre indflydelse på deres arbejde – vi ved fra debatten om den nye skolereform, at skolelederen har fået øgede beføjelser.

Ordet giver også anledning til erindring: Var det ikke en *forventningsafstemning*, man som barn mødte, når man blev sendt til inspektøren? Er det nu blevet lærernes tur?

Også i den pædagogiske verden ser vi, at der mere eller mindre udtalt er en forventningsafstemning i forhold til, hvad en pædagogs rolle er over for en beboer med udviklingshæmning. Mange pædagoger tør således ikke hjælpe beboere med at anke afslag på eksempelvis ledsagelse. Der er flere eksempler på, at pædagoger er blevet kaldt til "en kammeratlig samtale", fordi de har hjulpet en beboer med at anke en afgørelse. Og så vil mange jo ikke gøre det en anden gang. Hvor personalet tidligere havde en rolle som beboerens forkæmper, så er pædagogens rolle i dag meget mere som kommunens håndlanger, fordi det er med jobbet som indsats, hvis man sætter

beboernes retssikkerhed over hensynet til kommunens økonomi.

Sproget er ikke kun et spejl af tiden, som jeg antyder, men også et kompas – det har en retning, det sætter en kurs. Denne kurs kan være svær at se lige nu, men den kan antyde, at der er skoleledere (forhåbentlig ikke mange), der har forstået deres rolle, som at det er dem, der sætter dagsordenen for "deres skole".

I skolen, videnskaben og samfundet har vi erkendt, at uenighed og dialog er drivkraften i et samfund i udvikling med demokrati. I psykologien og pædagogikken er faglig uenighed nærmest en naturlov, hvis vi som mennesker skal ses og forstås så sammensatte, som vi er.

Det er befriende at vide, at der blandt andet i Københavns Kommune er indgået en forståelsesaftale med lærerne, hvor der står, at man "skal tilstræbe en professionel faglig uenighed".

Jens Kromanns Vej 9
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Langeland.

Bellisvej 17 • 7700 Thisted
Tlf. 97 91 18 88
www.langager-gaard.dk

To aflastningspladser

Aktivitetscenteret Kellersvej

Dagtilbud for voksne udviklingshæmmede

Mangfoldighed og muligheder

Fleksibilitet • Oplevelser • Neuropædagogisk tilgang • Dyrehold og ridning
Mulighed for halvtidspladser • Cafe Dukkehuset

Kellersvej 13, 2860 Søborg • Tlf. 39 57 33 60
www.gladsaxe.dk/a-c-kellersvej

VID

viden djurs

N.P. Josiassens Vej 44 | 8500 Grenaa
Tlf. 87 58 04 00 | www.videndjurs.dk

Haslev
BRILLECENTER

Jernbanegade 24 • 4690 Haslev

Tlf. 56 31 40 30

Man. ons. 10.00-17.30
tors.-fre. 10.00-18.00, lør. 10.00-13.00

www.haslevbrillecenter.dk

Opholdsstedet Lundsgaard

Birkevej 36, Brylle
5690 Tommerup
Tlf. 63 76 60 39

HELE NORDJYLLANDS
SPECIALSKOLE

LIMFJORDSSKOLEN

STU
I DØGNDRIFT

NATUR • KUNST • IDRÆT • SUNDHED • MEDIER
REJSER IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

Nogle gange kan man have den fornemmelse, at mennesker med udviklingshæmning tilhører en helt særlig race. Sat på spidsen lever de afsondret fra andre danskere. De går i særlige skoler, og de kan have behov for en helt særlig støtte i hverdagen. Så glemmer man bare, at de på rigtig mange andre måder faktisk er som alle andre i det her land. Med op- og nedture. Kærestesorger og kæresteglæder. Fyldt med glæde og vrede. Men tv-dokumentaren "Undskyld vi er her også" har været med til at almindeliggøre udviklingshæmmede. Det har hovedrolleindehaverne og tilrettelæggerne bag udsendelsen fået N.E. Bank-Mikkelsens Pris for

AF ARNE DITLEVSEN ■

Pris for at synliggøre det **almindelige** liv

Motiveringen for N. E. Bank-Mikkelsens Pris blev læst op af Birgit Kirkebæk.

Blitzlysene faredede gennem lokalet, mens de ni prisvindere grinte, pjattede og stolte holdt om deres diplomer.

Der er heller ikke noget at sige til, at alle var glade. For Sara Haulrig Larsen, Maria Quitzau Mortensen, Sandra E. Rosenberg, Louise S. Larsen, Alexander H. Pagh, Jesper Nielsen, Adam Lange, Mette Andkjær Hansen og Tue Rye Christensen var netop blevet hyldet og prist for deres indsats for at "almindeliggøre" det liv, som mennesker med udviklingshæmning lever, i en række dokumentarudsendelser på DR1 med titlen "Undskyld vi er her også" i 2012 og 2013 – de syv førstnævnte som medvirkende de to sidstnævnte som tilrettelæggere af udsendelserne.

Udsendelserne gav et indblik i, hvordan de medvirkende reflekterer over stort

og småt i dagligdagen. Lige fra kærestekvaler til snakke om, hvad det gør ved en person, som har Downs syndrom, at man nu er godt i gang med at udrydde denne befolkningsgruppe ved hjælp af fosterdiagnostik.

BANK-MIKKELSEN OG ALMINDELIGHEDEN

Birgit Kirkebæk, medlem af bestyrelsen i N.E. Bank-Mikkelsens mindefond, som udvælger prismodtagerne, gav denne motivering for årets pris:

"Bank-Mikkelsen var i 1960'erne og -70'erne optaget af at brede det almindelige liv for danskerne ud, så velfærdssamfundet ikke alene var beregnet på mennesker uden handicap, men også kom til at gælde for mennesker med andre vilkår end de fleste. Han mente, at det, der var godt for den almindelige

Niels Erik Bank-Mikkelsens mindefond

Mindefonden er stiftet på initiativ af forstander Tadao Chiba, Dansk japansk Folkehøjskole. Grundlaget for oprettelsen er tidligere forsorgschef Bank-Mikkelsens filosofi om at skabe en tilværelse så nær det normale som muligt for mennesker med handicap.

Blandt tidligere modtagere af mindefondens pris er journalist Line Vaaben (for hendes artikelserie om åndssvageforsorgen), læge og medlem af Etisk Råd Ole Hartling, TV-Glad og Lisbeth Jensen, tidligere formand for ULF.

LEVs landsformand, Sytter Kristensen, er medlem af mindefondens bestyrelse.

borger, også var godt for mennesker med udviklingshæmning. Det gjaldt bolig, skolegang, uddannelse og arbejdsliv, og det gjaldt venskaber, kærlighed og relationer til andre mennesker. Han sagde, at det ikke var almindeligt at bo på store institutioner, at det ikke var almindeligt ikke at måtte have kontakt med det andet køn, og at det ikke var almindeligt ingenting at måtte bestemme selv."

"Når vi i dag giver N.E. Bank-Mikkelsens mindepris til fire unge kvinder, tre unge mænd og to journalister bag udsendelsesrækken "Vi er her også", skyldes det, at vi i respekt for Bank-Mikkelsens syn på "almindeligheden" har fundet hans syn og ide bekræftet i seriens smukke udsendelser. De giver et billede af fire unge kvinder, deres venner og kærester i dagens Danmark, af deres tanker og forhåbninger men også af, at livet ind imellem kan være besværligt og modsætningsfyldt for et ungt menneske. Det er et almindeligt billede af ungdom, udsendelserne giver. Det har vi lagt vægt på som noget meget væsentligt at signalere i en tid, hvor diagnosebeskri-

velser og de dertil hørende typologier synes at veje tungere end opfattelsen af det alment menneskelige som noget, vi alle deler, er en del af og kan bidrage positivt til. De fire unge kvinder og de tre unge mænd har bidraget positivt ved at fortælle om deres liv som både noget særligt og noget helt almindeligt, og de to journalister har bidraget ved netop at være mere optaget af "almindeligheden" end det særlige. Tak til begge parter for dette vigtige bidrag til at opretholde et humant menneske- og samfundssyn."

FEDT

De syv prisvindende medvirkende i "Undskyld vi er her også" var stolte over prisen. Adam Lange mente, det var "fedt", og Maria Quitzau kaldte det "skide godt" og var også med et glimt i øjet klar til at uddele autografer til interesserede.

Mette Andkjær sagde på tilrettelæggerens vegne, at hun var glad for, at man havde lagt mærke til udsendelserne, og at hun var stolt over at modtage prisen.

Maria Quitzau læste op af sin nye digtsamling Maria Quitzaus Pyramide.

Familie og Psykoterapeut
Supervisor
Charlotte Lyk
Nørregade 77 -79
5000 Odense
Tlf: 60 66 87 70

Medlem af
Dansk
Psykoterapeut-
forening

www.charlottelyk.dk

Benny Johansen & Sønner A/S
Kirkevej 8 • 2765 Smørum
Tlf: 44 97 00 71 • Fax: 44 65 06 96
Email: benny@bjogs.dk
www.bjogs.dk

Opholdsstedet Fonden
TEAM GOLÅ

Mausingvej 11 • 8600 Silkeborg
Tlf. 86 85 58 28 • www.team-golaa.dk

Besøg vores hjemmeside

Herredsvej 46 • 4944 Fejø
Tlf. 54 71 33 04 • www.solvangfejoe.dk

Specialundervisning på toppen...

STU - særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse

VSU - Kompenserende specialundervisning for voksne

Hvis du vil vide mere
SPVV.DK

Specialskolen for Voksne, Vendsyssel, Elsagervej 25, 9800 Hjørring, Tlf.: 72 33 59 00

Herstedester Skolevej 16
2620 Albertslund
Tlf: 4343 7722
hvh@hrh.dk • www.hrh.dk

Dagvagtt tlf:
7020 4112

Grydelapper I/S

Privat beskyttet beskæftigelse

Slotshaven 5 • 4300 Holbæk
Tlf. 59 48 03 62

Fedt tøj til store mænd

XLTØJ.DK
ELLER SCAN KODEN

LEV bladet har været på besøg hos Henrik Knudsen, der bor på bostedet Vestereng i Skårup lidt uden for Svendborg. Her bor han sammen med en af sine brødre, der også er udviklingshæmmet

Jeg har det jo godt her

Det allerførste, Henrik viser frem, er et billede af hans mor, som hænger på væggen.

- Er hun ikke smuk, siger han – og fortsætter: - Hun er her desværre ikke mere.

Henrik, der er 62 år, virker nu afklaret med, at hans mor ikke er her længere – han kan se på billedet og mindes hende med glæde.

Henrik har en stor interesse og nysgerrighed for folk omkring ham, og det skinner fint igennem, mens han interviewes. Henrik stiller nemlig lige så mange spørgsmål, som den, der interviewer ham, gør, og han er generelt dybt interesseret i at vide, hvordan andre har det, hvor de er fra, og hvad de har på hjerte.

Og han husker, hvad folk har fortalt ham, for han har en fabelagtig hukommelse. Han kan også huske de fleste fødselsdage og i det hele taget datoer og tal.

- Hvis urene går i stå, så ved personalet godt, at jeg skal ned og købe batterier, og uhhh, det skal gå stærkt, siger Henrik med et glimt i øjet.

HAR LILLEBROR SOM NABO

Henrik fortæller, at han den 8. oktober i år havde boet på Vestereng i to år. Han flyttede dertil, fordi der pludselig var en ledig plads, og det er han rigtig glad for. Han kendte godt bostedet i forvejen, fordi hans ene bror allerede boede der. De har også en tredje bror, som bor i sit eget hus med sin kone og Felix, der er en doven skovkat, som Henrik faktisk er ret glad for.

Henrik kan generelt rigtig godt lide dyr, og han fortæller, at på den gård, hvor han voksede op ved Egebjerg, der havde de både katte, hunde, grise og køer. Han nævner også en tur til Knuthenborg Safaripark, hvor han så de frække aber, der var meget vilde.

Henrik ved en masse om, hvad der sker på Vestereng, men også hvad der sker ude i verden. Det er lige fra, hvad de kendte og kongelige laver, fordi han hver uge køber Billed Bladet, til Folketingets beslutning om at sende F16-fly til Irak. Han følger nemlig også løbende med i nyhederne på tv.

- Jeg ser med på, hvordan de ter sig inde i Folketinget, som Henrik selv siger det.

60'ER ROCK

I sin fritid elsker Henrik at høre musik – og det er alt lige fra Abba til Beatles og Rolling Stones. For kort tid siden festede han en hel dag, fordi der først var pårørende fest på Vestereng, og han derefter tog direkte ind til Kongens Have i Odense, hvor han festede videre hele aftenen til 60'er-musik.

- Det var en ordentlig fest, og jeg var lidt træt dagen efter, fortæller Henrik og griner.

Til spørgsmålet om, hvorvidt Henrik ville ønske, at noget var anderledes i hans liv, så svarer han efter en kort pause:

- Nej, jeg er glad for det, som det er, og det skal ikke være anderledes. Jeg har det jo godt her.

Historien om Henrik er første artikel i en serie, hvor vi portrætterer LEVs meget blandede målgruppe. Denne og følgende artikler bliver lagt på LEVs hjemmeside.

Ny praksis i Ankestyrelsen gør det sværere for pårørende at klage

Det er den enkelte kommunalbestyrelses ansvar at sikre, at borgere uden værgemål, men som grundet omfattende handicap ikke selv kan klage eller underskrive et informeret samtykke, får beskikket en værge

AF HANS ANDERSEN ■

Gennem de seneste par års heftige nedskæringer har et af flere standardsvar fra skiftende socialministre været, at man jo bare måtte klage, hvis man var utilfreds med en afgørelse. LEV har flere gange påpeget, at det ikke er alle, der "bare kan klage", og at det heller ikke er alle, der har pårørende, der kan hjælpe med at klage.

Forundringen var derfor stor, da vi begyndte at få henvendelser i vores rådgivning fra pårørende, der havde fået afvist en klage i Ankestyrelsen med henvisning til, at de ikke var værger eller havde fuldmagt fra borgeren. Så nu var det ikke længere "kun" borgere, der hverken selv kunne klage eller havde pårørende til at gøre det for sig, der kom i klemme – nu var det også borgere med "stærke" pårørende.

Ankestyrelsen afviser desuden at behandle klager indgivet ved fuldmagt, hvis der samtidigt ligger ansøgning om værgemål hos Statsforvaltningen. Logikken er, at hvis du har brug for værgemål på et givent område, så har du ikke mulighed for at afgive en fuldmagt på et informeret grundlag, hvilket er grundlaget for en fuldmagts gyldighed.

Og der er tale om ny praksis fra Ankestyrelsens side. Det fremgår af et svar fra Statsforvaltningen i Syddanmark fra

januar 2011. Her skriver forvaltningen, at der ganske vist er fortolkningsusikkerhed, men på daværende tidspunkt valgte forvaltningen en pragmatisk løsning, der betød, at de anerkendte anker fra pårørende, men at de naturligvis skulle iagttage, om der i sagen var tegn på interessekonflikt mellem borgeren og dennes pårørende. Sådanne interessekonflikter kan naturligvis forekomme, men i praksis vil de være uhyre sjældne. Og det burde være muligt for Ankestyrelsen at identificere disse konflikter i forbindelse med sagsbehandlingen.

BORGERE I ET TOMRUM

Den nye praksis fra Ankestyrelsen efterlader flere mennesker med udviklingshæmning i et retssikkerheds-tomrum, da rigtig mange af de borgere, som på grund af et meget indgribende handicap ikke er i stand til at afgive informeret samtykke (fuldmagt), heller ikke har et værgemål.

Enhedslistens Stine Brix har derfor spurgt socialminister Manu Sareen, hvordan Ankestyrelsens afvisning af at behandle klager, indgivet af pårørende til disse borgere, stemmer overens med Socialministeriets tidligere udmelding om, at pårørende har en central rolle i forhold til denne ekstremt svage borgergruppes retssikkerhed.

Hertil svarer Manu Sareen, at: "... kommunalbestyrelsen [har] en særlig pligt over for personer, der ikke kan varetage egne interesser, idet kommunalbestyrelsen skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for personer med betydelig nedsat funktionsevne. Bestemmelsen har til formål at sikre det bedst mulige grundlag for den hjælp, der skal ydes, ved at inddrage bl.a. pårørende i beslutningsprocessen." Og videre, at der dog er "... visse situationer, hvor det er nødvendigt, at den pårørende har lovmæssig beføjelse til at handle på sit familiemedlems vegne, og det er f.eks. tilfældet i forhold til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelser... kommunalbestyrelsen [skal] derfor være opmærksom på, om der er behov for at bede Statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålslovgivningen."

KOMMUNALBESTYRELSEN HAR CENTRAL KLAGEROLLE

Det vil sige, at det er kommunalbestyrelsen, der skal sikre, at pårørende kan klage over kommunalbestyrelsens afgørelser på vegne af en borger, og socialministeren går ud fra, at kommunalbestyrelsen tager denne opgave alvorligt og ikke overlader borgere, der ikke er i stand til at varetage egne interesser, i en uholdbar situation.

I tilfælde, hvor der skal klages over en kommunal afgørelse, og der ikke kan gives fuldmagt, og en ansøgning om værgemål er under behandling i Statsforvaltningen, kan Statsforvaltningen eller retten i henhold til § 21 i lov om værgemål træffe en foreløbig afgørelse om værgemål, hvis det skønnes, at betingelserne for et værgemål er opfyldt, og der er et øjeblikkeligt behov herfor.

Hvis der ikke er en sag om værgemål under behandling i Statsforvaltningen, bør der rejses en sag om værgemål, og samtidig kan Statsforvaltningen anmodes om at tage stilling til, om der kan træffes en foreløbig afgørelse om værgemål.

Der vil således konkret være mulighed for, at Statsforvaltningen kan træffe en hurtig foreløbig afgørelse om værgemål. Alligevel kan sådan en behandling af værgemål betyde, at en given klagefrist

overskrides. Ankestyrelsen skriver i en anonymiseret afgørelse, som LEV har fået indsigt i, at "... *når din værgesag er færdigbehandlet i Statsforvaltningen, kan du/din væрге klage over kommunens afgørelse igen og anmode om, at der dispenseres fra klagefristen.*" Ankestyrelsen vil altid dispensere fra klagefristen i de situationer, hvor fristoverskridelsen alene skyldes, at klager først skal beskikkes som væрге.

DET MENER LEV

LEVs landsformand,

Sytter Kristensen, har svært ved at se begrundelsen for den ændrede praksis. - Selvfølgelig skal vi sikre borgernes ret til selv at bestemme over eget liv, og ret til at være en del af alle beslutninger, der vedrører eget liv. Men hvad er det egentlig, som forhindrer den pragmatisk løsning, hvor Ankestyrelsen altid er opmærksomme på mulige interessekonflikter mellem borgeren og de pårørende?

Det er jo immervæk ekstremt sjældent, at det kan være til skade for borgeren, at en kommunal afgørelse kommer til bedømmelse i Ankestyrelsen.

- Jeg er bekymret for, at denne her praksisændring kan medføre et fald i klagesager fra de mest sårbare med udviklingshæmning. Ikke fordi kommunernes afgørelser bliver mere korrekte – men fordi det simpelthen bliver en uoverskuelig proces. Og det er vel ikke Ankestyrelsens hensigt?

- Jeg synes i øvrigt, at det er helt uacceptabelt, at klagebehandlingstiden skal forlænges med adskillige måneder i alle disse sager. Det tager i forvejen alt for lang tid, siger Sytter Kristensen.

Sytter Kristensen har i øvrigt ikke helt samme tiltro som socialministeren til, at alle kommuner lever op til deres ansvar og løbende holder øje med behovet for udpegning af en væрге. Derfor vil hun holde socialministeren op på hans afsluttende bemærkning i svaret til Stine Brix: *"Jeg synes, det er utroligt vigtigt, at alle borgere har mulighed for at udnytte de lovbestemte klagemuligheder, så derfor vil jeg undersøge, om gældende regler og praksis fungerer tilfredsstillende."*

SOLUND MUSIK-FESTIVAL

Information til brugerbands!

Festivalen: Festivalen 2014 afvikles den 09.- 10.- 11. juni.

Billetsalget: OBS! OBS! NYT! NYT! Billelsalget starter 1. november pr. mail: us@solundfestivalen.dk - skriv dit navn og tel. nr. og vi ringer dig op. Alternativt kan du ringe til Ulla på tlf. 86 52 55 66.

Tilmelding af Brugerbands:

- Fælles for scenerne:** I tilmelder jer via www.solundfestivalen.dk - tryk **Information** - tryk **Brugerbands** - tryk **info/retningslinjer** (læs disse) - tryk **tilmelding** - Udfyld skema og tryk **send**.
- Optræden på store scene:** I skal sende cd eller dvd.
- Optræden på teltscenen:** Ingen specielle krav.
- Ved problemer kontakt:** Niels Sørensen på norensen1@gmail.com

Tilmeldingsfrist: Tilmeldingen skal være festivalen i hænde senest den **20. januar 2015**.

Brugerbands der optræder: Brugerbands der skal optræde på festivalen 2015 vil kunne ses programlagt på festivalens hjemmeside efter den **08. marts 2015**.

Vil du vide mere om billetsalget og om festival 2015, så tjek www.solundfestivalen.dk – eller læs i Fagbladet Folkeskolen, SOCIALPÆDAGOGEN og LEV i slutningen af februar.

LEVs sommerhuse

Hold din ferie i et af LEVs sommerhuse

Var det noget med en hyggelig ferie på Vestsjælland eller i Nordjylland i naturskønne omgivelser – så overvej at booke et af LEVs sommerhuse.

VIG LYNG, VESTSJÆLLAND

10%
medlemsrabat

Cirka en times kørsel fra København på Vig Lyng i det skønne Odsherred ligger Strandhuset blot få hundrede meter fra vandet. Huset er på 146 m² og indeholder stue, åbent køkken, tre badeværelser, syv værelser, alkove samt garderobeniche – der er i alt 12 sovepladser i huset. Badeværelserne er specielt indrettede for handicappede og dørene i huset er ekstra brede.

Huset lejes gennem

Landsforeningen LEV

Tlf. 3635 9696

E-mail: sommerhus@lev.dk

Booking: Via LEVs hjemmeside lev.dk – opgiv medlemsnummer ved reservation.

For medlemmer af Landsforeningen LEV er der 10 % medlemsrabat.

JERUP, NORDJYLLAND

10%
medlemsrabat

Huset, der er på 154 m², ligger på en 8500 m² stor grund og indeholder stor stue med brændeovn, køkken og to soveafdelinger, hver med to værelser. Der er i alt 12 sovepladser inklusiv fire hospitalssenge. Huset er indrettet handicapvenligt med brede døre og specialindrettet køkken og badeværelse. Beliggenheden er i landzone, omgivet af marker, skov og hede, cirka 11 kilometer nord for Frederikshavn. Til nærmeste strand er der tre kilometer. Stranden er rigtig børnevenlig, uden strøm og huller. Nærmeste indkøbsmulighed er Nielstrup og Jerup cirka tre kilometer fra huset. Opvarmning er el. Der er bestik og sengetøj, men sengetæppe, håndklæder og viskestykker skal medbringes.

Huset lejes gennem

Skagen Turistforenings Feriehusudlejning

Tlf. 9848 865

E-mail: gry@skagen-tourist.dk

For medlemmer af Landsforeningen LEV er der 10 % medlemsrabat.

Sommerhuse

HALS, NORDJYLLAND

LEVs sommerhus på ca. 250 m² ligger i et attraktivt ferieområde på en dejlig naturgrund i rolige omgivelser og i gåafstand til havet. Huset er helt igennem handicapegnet og indrettet med 17 soveværelser fordelt på seks værelser med 2,3 og 4-senge. På tre værelser findes el-plejeseng.

Desuden er huset indrettet med mobil lift, baderum/toiletter med el-plejebriks, handicaptoilet og badestol. Huset er rigt udstyret med tv, dvd, radio, båndoptager/cd, vaskemaskine, tørretumbler, opvaskemaskine, kaffemaskine, blender med videre. Der er også indlagt trådløst internet.

Ophold kan nydes indendørs i den hyggelige stue såvel som ude på de omkringliggende terrasser med borde og bænke.

Tennis, golf, ridning, fiskeri og minigolf hører blandt områdets mange aktivitetsmuligheder, ligesom den hyggelige havn i Hals altid er et besøg værd.

Huset lejes gennem

LEV Aalborg/Himmerland

Tlf.: 9852 1505 efter kl. 17 samt i weekends

E-mail: levhals@gmail.com

Booking: Via www.aalborg-himmerland.lev.dk.

Her kan du også se billeder fra huset og oplysninger om, i hvilke uger huset er ledigt, og hvad det koster at leje det.

NYT: Der er nu mulighed for at leje huset hele året.

LØNNE, VESTJYLLAND

Lej et dejligt, topmoderne sommerhus med adgang til stort badeland, beliggende i det skønne Sea West, tæt ved Vesterhavet, til yderst favorabel pris og inklusiv adgang til badelandet.

Huset er på 84 m² og har plads til otte personer i tre dobbeltværelser samt hems til to.

Alle moderne bekvemmeligheder, opvaskemaskine, vaskemaskine, brændeovn, spabad, tv og stereo, nye møbler, to terrasser med borde og stole og en Webergrill.

Huset ligger i et hyggeligt miljø og tæt ved det store badeland, hvor du også finder fitness, wellness, restauranter, bowling, badminton, bordtennis, spillehal og butikker, så du kommer ikke til at kede dig uanset vejret. Stisystem til hyggelige Nr. Nebel med mange små specialbutikker og supermarkeder.

Huset lejes gennem

LEV Kolding

Tlf.: 6085 5742

E-mail: levsommerhus@gmail.com

MARIELYST, SYDFALSTER

Sommerhuset er på 124 m² på en 1310 m² stor naturgrund i et attraktivt sommerhusområde tæt på Sommerland Falster. Der er 500 meter til købmand og restaurant og 700 meter til strand med handicaprampe i nærheden.

Huset er helt indrettet til kørestole og indeholder en stor stue, fire værelser med otte senge, heraf fire plejesenge og sengeheste til to andre senge, personlift, fuldt moderne køkken, specialindrettet badeværelse, toilet, vaskemaskine, tørretumbler, tv, video, radio, cd-afspiller og telefon. Området rummer mange skønne naturoplevelser med både skov, strand og mange udflugtsmuligheder.

Huset lejes gennem

Nicolai Søgaard-Høj

Tlf. 2989 6847

E-mail: levsommerhus@hotmail.com

ANKERHUS

Lederudvikling i Særklasse

Engelsholmvej 26 • 8940 Randers SV
Tlf. 86 98 63 22 • www.ankerhus.dk

PRESENNINGER

FRAGT- og
TIR-PRESENNINGER
NET-PRESENNINGER
fremstilles i høj kvalitet til
konkurrenceedygtige priser

**KIBÆK
PRESENNING**

97 19 13 11 Telefax
97 19 34 04

LASTE-SURRING
TELTHALLER

- desuden overtræk til f.eks. murstenspaller - svejseforhæng
samt alt i specialopgaver for industrien

Tvind- Botilbuddet på DNS

”meget mere end et botilbud!”

6990 Ulfborg, telefon: 2819 5541

www.botilbuddet-dns.dk

Randers Bo- og Erhvervsstræning er erhvervsstræning
og individuelle STU- eller rekrutteringsforløb, til unge
med særlige behov.

Uddannelses- og erhvervsstræning forenes med sport-
aktiviteter og samvær.

Vi råder over 25 moduler, 1 og 2 ugentens længde, til-
passet alle typer i forhold til mål og kompetencer i Ad-
gæde og Værested.

Randers Bo- og Erhvervsstræning er en del af Foreningen
Jydk Beredning/Træning. www.jydkberedning.dk

www.boogehvervstraening.dk ←

RANDERS BO- & ERHVERVSSTRÆNING

Åbningstid: 1. 11. 2013 kl. 10.00 - 1. 11. 2014 kl. 10.00. 1. 11. 2014 kl. 10.00 - 1. 11. 2015 kl. 10.00. 1. 11. 2015 kl. 10.00 - 1. 11. 2016 kl. 10.00.

STU Nextjob

SÆRLIGT TILRETTELÆGT
LINDINGSUDVÆRELSE
FOR UNGE I HOVEDSTADENSOMRÅDET

- Skræddersyet undervisning tilpasset dine interesser og behov
- Læring om arbejdslivet og praktikker på arbejdsmarkedet
- Personlig udvikling
- Masser af motion og fysiske aktiviteter
- Godt fagligt og socialt miljø.

Læring for livet!

Bregnegårdsvej 32
2900 Hellerup
Tlf.: +45 28 05 26

Læs mere på www.nextjob.dk

NEXTJOB

Danmarks største
udvalg af dagligvarer
til discountpriser!

REMA 1000

Meget mere discount!

Struer skolehjem
skole, ferie & behandling

Godthåbsvej 15, 7600 Struer
Tlf. 9684 2400
Fax 9785 0233

e-mail: struerskolehjem@struer.dk

Kemp & Lauritzen

Vi gør det nemt for dig

EL-INSTALLATION

Roskildevej 12
2620 Albertslund
Tlf: 4366 8888

www.kemp-lauritzen.dk

Hændelsesforsikring med forbedret brilledækning

En ny forbedret Hændelsesforsikring træder i kraft 1. januar 2015. HANDI Forsikringsservice har i samarbejde med Codan fået lavet nye forbedringer til brilledækningen på Hændelsesforsikringen. Helt konkret har vi udvidet dækningen på alder samt på antal skader, man må anmelde om året.

Dækning før 1. januar 2015

Brillerne må højst være 24 måneder gamle. Og der må højst være en skade pr. 12 måneder op til 6.000 kr.

Dækning efter 1. januar 2015

Aldersbegrænsningen er nu ændret til 36 måneder. Og der kan være et ubegrænset antal skader indenfor en 12 måneders periode – dog må den samlede erstatningssum ikke udgøre mere end 6.000 kr.

Hvis du har spørgsmål til din Hændelsesforsikring eller til de forsikringer, vi ellers tilbyder, er du velkommen til at kontakte HANDI Forsikringsservice på tlf. 3635 9640.

HANDI
Forsikringsservice

FORSIKRINGSPRÆMIER 2015

HANDI Forsikringsservices forsikringsportefølje i 2014 har vist sig igen at være yderst stabil. Det betyder, at vi heller ikke næste år behøver at hæve præmierne udover den almindelige indeksregulering.

Boforsikring

PRÆMIEN PÅ BOFORSIKRINGEN FOR 2015

Forsikringssum	Præmie
170.500 kr.	678 kr.
341.700 kr.	900 kr.
512.600 kr.	1.183 kr.
682.500 kr.	1.441 kr.

Tilvalgsdækninger til Boforsikring:

- Elskadedækning: 235 kr.
- Glas & Kumme: 326 kr.
- Afbestillingsdækning: 454 kr.
- Hundeanvar: 394 kr.
- Elektronikdækning: 505 kr.

Hændelsesforsikring

PRÆMIEN PÅ HÆNDELSESFORSIKRINGEN FOR 2015

Forsikringssum	Præmie
125.000 kr.	742 kr.
250.000 kr.	1.381 kr.
375.000 kr.	2.021 kr.
450.000 kr.	3.461 kr.

KONTAKT

HANDI Forsikringsservice på
tlf. 3635 9640 eller
email: handi@lev.dk

Se også vores hjemmeside
www.handiforsikringsservice.dk

ab Metal

www.aluminium.dk

Pantervej 7 • 7700 Thisted
Tlf. 97 92 47 11

Casa Blanca
Bo & Erhverv

Bo og dagtilbud til unge over 16 år - I København

Vi tilbyder

- pladser på kollegielignende opholdssted og i støttet botilbud for lettere psykisk udviklingshæmmede.
- dagtilbuddet Projektskolen, STU-forløb, erhvervsafklaring og undervisning.
- projektanbringelse på eget værelse i København med støtte/kontaktordning.

Vi giver

- personlig støtte og omsorg, der er målrettet den enkelte unges vanskeligheder og udviklingspotentialer.
- støtte til uddannelse.
- støtte til inddragelse af den unges familie og øvrige netværk.

Vi er

- socialfagligt og håndværksmæssigt uddannede med mange års socialfaglig erfaring.

Kontakt visitator Anders Christiansen på 29 23 91 03 • Læs mere på www.cbce.dk

Et bo-, behandlings- og udviklingssted for voksne udviklingshæmmede med psykiske problemstillinger. Der er i alt 11 pladser fordelt på Bostedet Landlyst og Bostedet Villaen.

Buddumvej 40
9560 Hadsund
Telefon: 96 18 20 55 / 40 46 13 70
info@fondenlandlyst.dk

www.fondenlandlyst.dk

Murerfirma

BENT KLAUSEN ApS

Aut. kloakmester

Kratbakken 10 • Ørum

Telefon 86 38 11 60 • Biltlf. 40 63 32 60 • Fax 86 38 16 01
info@bentklausen.dk • www.bentklausen.dk

KK VENTILATION A/S

Mårslet Byvej 14 • 8320 Mårslet • Tlf. 86 29 84 44
www.kk-ventilation.dk

Fabrik:

Skadervej 5 • Voldum • 8370 Hadsten • Tlf. 86 49 12 09

HEDEBO A/S

INGENIØR & ENTREPRENØRFIRMA

Lucernevej 79 • 8920 Randers NV • Tlf. 87 10 09 77

Neuropædagogik Huset LI. Nørremark

Opholdssted, bo og naboskab skole samt ressourcecenter

Vi kan ikke slukke mørket, men tænde lyset

Vi er et neuropædagogisk behandlingstilbud der modtager børn, unge og voksne der har en hjerneskade og/eller har været udsat for groft omsorgssvigt. Vi har 33 års erfaring i neuropædagogik med nedenstående problematikker. Eks. ADHD-Autisme-Asperger syndrom-medfødte hjerneskader-påførte hjerneskader-Føtal alkohol syndrom-Menigitis-diagnosticerede psykiatriske lidelser.

Vi tilbyder:

- Opholdssted, Fonden Familiecenter LI, Nørremark 11-18 årige.
- Botilbud Oasen § 108.
- Botilbud og naboskab Svalereden/Friheden § 85 - § 107 - en mands projekt.
- Fonden Specialskolen "Spiralen", Erhvervsskolen "Skruen"
- Undervisning i neuropsykologi/pædagogik. Underviser: Neuropsykologihuset Bakkedal ApS. Undervisning i praktisk neuropædagogik.
- Underviser Neuropædagogikhuset: Vibeke Monnick

Ledige pladser: En på Familiecentret LI, Nørremark - En på Oasen - En på Friheden
Daglig leder Vibeke Monnick, tlf. 21 44 92 67 • www.lillenorremark.dk

KREDSGENERAL FORSAMLINGER I LANDSFORENINGEN LEV 2015

KREDS	TID	STED
Djursland	4. februar kl. 19.00	Djurslands Folkehøjskole, Drammelstrupvej 15, 8400 Ebeltoft
Dragør/Tårnby	16. februar kl. 18.30	Mødelokale 8 i Foreningscentret, Amager Landevej 71
Faxe/Vordingborg/Stevns	18. februar kl. 19.00	Hollænderhaven, Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg
Kalundborg	24. februar kl. 18.00	Aktivitetsscenter Solsikken, Skibbrogade 52, 4400 Kalundborg
Kolding	3. februar kl. 19.00	Kulturhuset, Levisonsvej 22 st., 6000 Kolding
Køge	26. februar kl. 19.00	Kantinen på Agerbækhuse, Gymnasievej 30, 4600 Køge
Odense	25. februar kl. 19.00	Lokalet "Andersen", Farvegården Odense C
Randers	19. februar kl. 19.00	Café GAIA Papaya, Niels Brocks Gade 14 A, 8900 Randers C
Silkeborg	17. februar kl. 19.00	Medborgerhuset på Bindslevs plads 5, 8600 Silkeborg
Skive	24. februar kl. 19.00	Skovbakkehjemmet, Skovbakken 89, 7800 Skive
Vejen	12. februar kl. 19.00	Dagcenter Kærhøj, Kærhøjparken 11, 6600 Vejen
Vejle	17. februar kl. 19.00	CSV, Solsikkevej 6, 7100 Vejle
Vestegnen	25. februar kl. 19.00	Kulturhuset Kilden, Nygårds Plads 31, 2605 Brøndby
Aabenraa	25. februar kl. 19.30	Bo- og Aktivitetsscentret, Møllemærsk 24, Aabenraa

stålkonstruktioner – bygningsmedarbejde – elevatorskakte

Smedefirmaet Cuma ApS

Glerupvej 3 · 2610 Rødovre
CVR 26998565 · cuma@cuma.dk · www.cuma.dk

altaner – trapper – værn – ramper – certifikatsvejsning m.v.

NATURPLEJE & ANLÆG

Et naturligt valg for et grønt samarbejde!

Simondysvej 2 · 6330 Padborg
Tlf.: 74 67 51 79 / Mobil: 40 56 51 78
www.naturanlaeg.dk

Vestjysk Malerentreprise

Ørstedvej 19 · 6760 Ribe · Tlf. 75 42 25 28
georg@maleren.info · www.vestjysk-malerentreprise.dk

Østjysk Gulvafslibning

v/Lars S. Pedersen

Alt indenfor gulvarbejde hos Østjysk Gulvafslibning
Storhøjvej 21 · 8660 Skanderborg · Tlf. 20 46 89 22 · www.oestjyskgulvafslibning.dk

Johansen
EL - VVS - Ventilation

- professionelt håndværk siden år 1949

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse · Tlf. 38 10 79 10 · www.w-teknik.dk

FODKLINIKKEN

v/ Aut. Klinisk fodplejer
Doris Mosen

Grundtvigsvej 2 - 9800 Hjørring - Tlf 6095 6230

Udebehandling

Husk
smilet starter i dine fødder

DANKØL A/S

KØLETEKNIK SIDEN 1995

KLIMA - KØL - FRYS - ISMASKINER

TLF.: 70 20 45 45 – www.dankoel.dk

Malerfirmaet

Henry Hansen & Søn A/S

Malerbutikken

57 61 34 14 · 40 53 94 97

Holbækvej 73 · 4100 Ringsted

www.henryhansen.dk · E-mail: info@henryhansen.dk

Viden om hjernen og børns udvikling

Hjernetips.dk

Vi informerer om neurologisk træning
og hvordan forældre kan hjælpe deres
børn på en kærlig og berigende måde.

Forside

Diagnose

Behandling

Børns historier

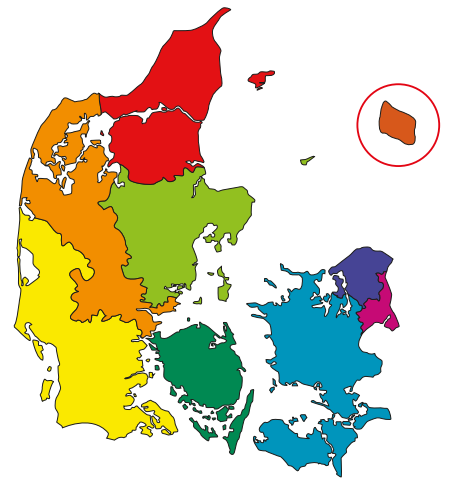
Artikler

MARJATTA

Tilbud til mennesker med udviklings-
forstyrrelser og udviklingshæmning:
Skolehjem, ungdomsuddannelse,
voksencentre og værksteder

Strandvejen 15 · 4733 Tappernøje · Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk · www.marjatta.dk

1000 - 2990

Rengøring • Havearbejde
Flytning • Service montage

Ærtemarken 1 • 2680 Solrød Strand
56 14 54 49 • 40 76 10 08

RENGØRING
UFORPLIGTENDE TILBUD GIVES.

TELEFON/FAX 33 21 21 80
WWW.IMS33212180.DK

4000 - 4990

Glædelig jul og Godt nytår

Den Gamle Skole
Skolevej 8 • 4470 Svebølle
Tlf. 59 29 56 06
www.opholdsstedetdengamleskole.dk

5000 - 5985

www.messekompagniet.dk

Alle maleopgaver udføres...

Andersen Maler Entreprise
www.a-m-e.dk
20 81 85 82

Mesterlodden 33
2820 Gentofte

Tlf. 39 65 02 07

7000 - 7990

Stevnsbogaard Hestepension

Stevnsbovej 1 • 2650 Hvidovre • Tlf. 4058 1088
<http://stevnsbogaard.homepage.dk>

3000 - 3670

Stjerne Isolering

Hulmursisolering
Teknisk isolering

Autoriseret
ROCKWOOL
indblæsningsfirma

Idrætsvej 68
36 78 92 94

Malerfirmaet Pemi ApS

Roskildevej 27
3600 Frederikssund
Telefon 47 31 78 75

8000 8990

Café Pakhuset
En sødlig Café
med god tid til det hele

Hverdage kl. 10 - 18.00
Ravegårdsvej 5, 8500 Odhav, tlf. 87 60 88 88
www.cafepakhuset.dk

kvadrat

Kvadrat A/S
Lundbergsvej 10 • 8400 Ebeltoft • Denmark
T +45 8953 1866 • F +45 8953 1800
kvadrat@kvadrat.dk • www.kvadrat.dk

Frey's Planteskole

Århusvej 278, Trustrup, 8570 Trustrup
Telefon 86 33 41 12

Tjele Maskinstation

- * Mejetærskning *
- * Sprøjtning *
- * Grøntsnitning *
- * Slamsugning *

Overlundsvej 14, Foulum
8830 Tjele
Tlf. 86 65 31 60
Biltelefon 40 28 50 71

Hvidsten Kro

tlf. 86 47 70 22
Mariagervej 450
Hvidsten, 8981 Spentrup
www.hvidstenkro.dk

NR. DJURS BOGHOLD og IT - bogføring og IT

- Fokus på mindre virksomheder
 - Højt serviceniveau
 - Konkurrencedygtige priser

Bønnerupvej 23 • Bønnerup Strand
8585 Glesborg • Tlf. 51 88 78 15
E-mail: info@ndbit.dk
www.ndbit.dk

9000 - 9990

ELCOLD FRYSERE HOBRO ApS
Løgstervej 81 • Hørby
9500 Hobro
Tlf. 96 57 22 22
www.elcold.com

Ålborgvej 80 • 9560 Hadsund
Tlf. 21 46 61 42 • www.botilbudetlandbo.dk

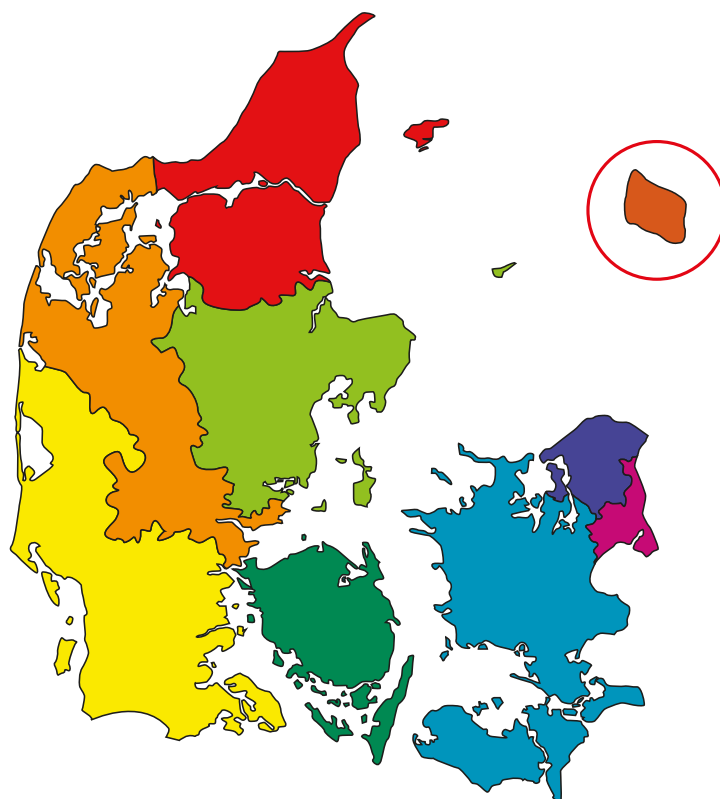
Når det gælder ...

SNEDKER-, TØMRER- OG MURERARBEJDE
- så kontakt os for et uforbindende tilbud

MOGENS JENSEN
MURERMESTER
AUT. KLOAKMESTER
JYLLANDSGADE 15-17 • 9700 BRØNDERSLEV
TELEFON 98 82 27 10
TELEFAX 98 80 10 98

	1000 - 2990		6000 - 6990
	3000 - 3670		7000 - 7990
	3700 - 3790		8000 - 8990
	4000 - 4990		9000 - 9990
	5000 - 5985		

Succesfuldt familiekursus

LEV afholdt sammen med Familienet i starten af november et familiekursus på Brogaarden i Middelfart. Fire familier – forældre, barn/børn med udviklingshæmning og deres søskende – deltog.

Kurset var delt op i et forældreprogram samt et børneprogram for henholdsvis søskende og børn med handicap. Der var dog også fælles aktiviteter for hele familien i løbet af kurset.

På kurset var der blandt andet fokus på: At sætte ord på forbudte følelser og den sorg, det kan være, at få et barn med handicap; Hvordan familien kommer videre med vilkår, der er anderledes; At fastholde et ressourceorienteret syn på barn og familie; En introduktion til loven om social service, og hvordan det gode samspil med kommunen etableres; Erfaringsudveksling og netværksdannelse med andre i samme livssituation

Kursusdeltagerne var meget positive over initiativet. Der er derfor også planer om et nyt kursus i 2015.

FORÆLDREKURSUS – hvordan er det, når barnet med handicap flytter hjemmefra?

LEV Esbjerg/Fanø gentager succesen og inviterer igen til kurset: *Er dit barn med handicap flyttet hjemmefra eller meget i aflastning?* Kurset handler om, hvordan det er / bliver i familien, når barnet med handicap flytter hjemmefra.

Lidt nøgleord om kurset: Savnet, den dårlige samvittighed, frustrationen, angsten for at give slip. Den frihed, man drømte om, da han/hun flyttede hjemmefra, bliver ofte det modsatte.

Kurset finder sted den 14. og 15. marts 2015 på Vindrosen i Esbjerg. Det koster 500 kr. at deltage, og forplejning er med i prisen. Overnatning må man dog selv stå for.

Undervisere: Lisbeth Nørup Nielsen, pædagog og familierapeut, og Kurt Rasmussen, socialpædagog og psykoterapeut.

Tilmelding: Lone Mathiasen, lomsem@gmail.com, tlf. : 7512 3898 eller Vibeke Jensen, Jepgit@hotmail.com, tlf. : 2183 4256. Sidste frist for tilmelding er den 1. februar 2015.

Nytårsfest 2015 I NORDJYLLAND

LEV Nordjylland inviterer den 30. januar 2015 kl. 17.30 til den årlige nytårsfest, som også i år afholdes i Vejgårdhallens restaurant i Aalborg.

Festmenuen består af:

- Kyllingebryst med friske grøntsager, råstegte kartofler og paprika sauce
- Kage med is
- Kaffe og the m/ hjemmebagte småkager

Under middagen sørger GIRO 413 for den musikalske underholdning. Og de spiller op til dans efterfølgende.

Pris: 250 kr. pr. deltager.

Tilmelding til: Bettina eller Torben Jensen på tlf. 9852 1505 (efter kl. 17.00), eller email: levhals@gmail.com. Sidste frist for tilmelding er den 9. januar.

NY STRATEGI skal give mere selvstændighed

En ny strategi skal støtte borgerne på Region Syddanmarks sociale tilbud, så de kan blive mere selvhjulpne. Strategien sætter fokus på borgernes muligheder for udvikling og på medarbejdernes systematiske arbejde med den rehabiliterende tilgang.

Det kan dreje sig om at være i stand til at drikke et glas vand selv eller om at lære at omgås andre socialt. Det er øvelser og evner, som virker selvfølgelige for mange, men som for nogle af borgerne på Region Syddanmarks sociale tilbud er enorme udfordringer.

Forhåbningen er, at flere borgere vil kunne håndtere hverdagsituationer uden at skulle have hjælp – eller med mindre støtte.

Strategien træder i kraft 1. januar 2015, og derefter starter en kommunikations- og uddannelseskampagne, der skal sparke gang i arbejdet. Efter en periode vil Region Syddanmark følge op på, hvordan centrene lykkes med at gennemføre strategien.

Regionen indfører i 2014 og 2015 en ny og mere systematisk måde at følge op på resultaterne og effekten af de sociale indsatser. Læs mere på regionsyddanmark.dk/wm457171.

Skovhjelperordning nedlægges

Siden 2011 har udviklingshæmmede arbejdet som skovhjelper ved Christianshøjkroen i Almindingen på Bornholm. Skovhjelperne hjælper til med at drive Christianshøjkroen, med at vedligeholde området omkring kroen og med at passe skoven.

Men fra 1. marts næste år er det med stor sandsynlighed slut med skovhjelperne ved Christianshøjkroen. Årsagen til det er, at Bornholms Regionskommune skal spare penge. I alt sparer kommunen 800.000 kroner på at nedlægge ordningen.

”Det er jeg selvfølgelig rigtig ked af, for jeg synes, vi har et fantastisk godt projekt, og skovhjelperne er rigtig stolte, glade og dygtige. Jeg kan selvfølgelig håbe på, at de evner, som de har udviklet i de tre år, vi har eksisteret, kan blive båret videre,” siger projektleder på Christianshøj, Lars Holmsted, til TV2 Bornholm.

Kommunen er nu ved at undersøge, om skovhjelperne kan tilknyttes Vej & Park, så de kan bruge deres kompetencer i forbindelse med naturpatroljer rundt om på Bornholm.

NEJ
til aktiv dødshjælp

30 toneangivende danskere har offentliggjort et manifest, hvor de siger ja til aktiv livshjælp og nej til aktiv dødshjælp.

Bag initiativet står praktiserende læge Hans Holmsgaard, der håber på, at det nye manifest vil starte en debat, der kan anskueliggøre, at der rent faktisk ikke er behov for aktiv dødshjælp. Med palliativ behandling kan man give den nødvendige fysiske, psykiske og åndelige hjælp, som reelt overflødiggør dødshjælp.

Til Kristeligt Dagblad siger Hans Holmsgaard, at underskriverne vil kæmpe for de svages ret til at være til besvær – og retten til at leve livet til ende.

Og den målsætning er blandt de væsentligste årsager til, at også formanden for Landsforeningen LEV, Sytter Kristensen, har valgt at sætte sin underskrift på manifestet.

”Vi mener, at lovliggørelsen af aktiv dødshjælp kan gå hen og blive et reelt skrækscenarium for vores medlemmer. Presset på de svage og udsatte grupper vokser i disse år, og man sorterer i voksende grad de anderledes fra ved livets begyndelse. Vi tror på, at det er vigtigt, at vi tydeligt siger fra overfor, at den form for udrensning også kan blive til virkelighed mod livets slutning,” siger Sytter Kristensen til Kristeligt Dagblad.

Blandt underskriverne af den ny erklæring findes også flere tidligere ministre, tidligere formænd for Det Etske Råd, adskillige folketingsmedlemmer og formænd for en række patientforeninger.

Læs mere på omsorgindtildoeden.dk.

Søskende kursus

– kom og del
dine erfaringer

Ådalskolen i Ringsted tilbyder et kursus for søskende i alderen 9-12 år, som har en bror eller en søster med handicap.

Formålet med kurset er at møde andre søskende og dele erfaringer og oplevelser med hinanden, at få aldersvarende viden om sin søskendes handicap og sætte fokus på rollen som søskende.

Kurset løber over tre weekender fra marts 2015 og afsluttes med "alle tiders søskendecamp".

Læs mere om kurset på
soeskendekursus.blogspot.dk

NY MADSKOLE I RØNNE

Rønne har fået en ny Madskoleklub. Den er blevet til i samarbejde mellem LEVs kreds på Bornholm, specialskolen Kildebakken og Ungdomsskolen.

Lev Bornholm har kastet sig over projektet af to grunde, skriver TV2 Bornholm. Først og fremmest så lærer de unge at leve sundere, og får en masse socialt samvær med andre unge, der har et særligt behov. For det andet så lærer de unge at lave mad. En egenskab, som de vil få meget stor gavn af, når de engang skal flytte for sig selv.

Kildebakken, hvor mange af eleverne stammer fra, er gået med i projektet i forlængelse af skolereformen, hvor man åbner skolen op. Samtidig er de rigtig glade for, at eleverne kommer ud på en "rigtig" skole og går i ungdomskole. Fuldstændig ligesom alle andre unge. Eleverne er samtidig meget begejstrede, da de efter eget udsagn lærer at lave gourmetmad.

Det er kokken Kevin Kelly, som underviser de unge sammen med et par pædagoger.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00

Fredag: 9.00-13.00

Bankkonti i AL-Bank:

5332 0245153 (gaver og bidrag)

5323 0382733 (kontingenter m.v.)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen

Tlf. 4016 8044

e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Tonny Mortensen

Tlf. 2168 6273

e-mail: tm@lev.dk

LEV BLADET:

Nr. 8/63. årgang 2014

ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt

Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International

NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,

Lasse Rydberg, Hans Andersen,

Thomas Gruber

FORSIDEFOTO:

Thomas Sjørup

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup

Telefon: 3635 9696

Telefax: 3635 9697

E-mail: redaktion@lev.dk

Indsendte bidrag afspejler ikke

nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

Deadline for LEV 1/2015 er 20. januar.

Bladet udkommer medio februar.

ANNONCEEKSPEDITION:

FL Reklame

Damgårdsvej 46, Gram

8660 Skanderborg

Tel. 8793 3788

Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 8.000 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:

10.00-12.00

Torsdag, fredag, lørdag, søndag:

Lukket

Ring 8038 0888

(LEV betaler samtalen)

E-mail: raadgivningen@lev.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen

Tlf. 6445 1562

e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Billund

Mette Andersen

Tlf. 2870 3091

e-mail: flintemarken@gmail.com

Bornholm

Svend Pedersen

Tlf. 2151 0399

e-mail: svendp07@gmail.com

Djursland

Per Sørensen

Tlf. 8639 4881

email: sorensen.ahorn6@mail.tele.dk

Dragør/Tårnby

Johnny Fredelund

Tlf. 2468 2354

e-mail: hjfredelund@yahoo.dk

Egedal

Jane Villemoes

Tlf. 4031 7597

e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen

Tlf. 7545 0383

e-mail: dhtprivat@mail.dk

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær

Tlf. 8691 1070

e-mail: thykeer@webspeed.dk

Faxe/Vordingborg/Stevns

Winnie Lindner Pedersen

Tlf. 2945 8313

e-mail: winnie_lindner@mail.tele.dk

Fredensborg/Hørsholm/Rudersdal

Flemming Sundt

Tlf. 4586 1707

e-mail: flemmingsundt@gmail.com

Frederiksberg

Kirsten Bartroff

Tlf. 3871 3158

e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich

Tlf. 4738 4010

e-mail: lev.frederikssund@gmail.com

Furesø

Sine Holm

Tlf. 4498 4454

e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg-Midtfyn/Ærø

Ulla Stick

Tlf. 6268 1987

e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen

Tlf. 3968 2056

e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Alice Rasmussen (kontaktperson)

Tlf. 3969 5852

e-mail: alice.rasmus@webspeed.dk

Greve

Allan Jørgensen

Tlf. 4390 8963

e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen

Tlf. 7484 1665

e-mail: solvej1954@gmail.com

Halsnæs

Rita Simonsen

Tlf. 4971 9471

e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich

Tlf. 7589 7919

e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen

Tlf. 4922 6162

e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Malene Hyldekrog

Tlf. 2467 3179

e-mail: malene@hyldekrog.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann

Tlf. 4826 1050

e-mail: dkann@dadlnet.dk

Holbæk/Ods herred

Morten Løvschall

Tlf. 5917 3917

e-mail: morten@lovschall.name

Høje Taastrup

Erik Petersen

Tlf. 2211 3430

e-mail: svane1@post11.tele.dk

Kalundborg

Søren Hansen

Tlf. 5950 7416

e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Laurits Nielsen

Tlf. 6534 1509

e-mail: lauhed1@gmail.com

Kolding

Inge Stausholm

Tlf. 7553 1320

e-mail: inge@istausholm.dk

København

Danielle Pröschild

Tlf. 4013 7016

e-mail: danielle@proschold.dk

Køge

Ulla Fougt

Tlf. 5682 2369

e-mail: u.fougt@yahoo.dk

Lolland/Falster

Kari Nordeide

e-mail: kari.nordeide@gmail.com

Morsø

Lone Øst

Tlf. 9776 4698

e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg

Ole Skovsboell

Tlf. 4029 6097

e-mail: skovsboell@hotmail.com

Næstved

Hanne Kristensen (kontaktperson)

Tlf. 2291 5746

e-mail: larskristensen@stofanet.dk

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen

Tlf. 3020 9133

e-mail: tom.m.jensen@gmail.com

Odense

Ib Poulsen

Tlf. 2388 5993

e-mail: ib.poulsen@gmail.com

Randers

Preben Schmidt

Tlf. 8640 2217

e-mail: preben@achtenschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: lev.ringsted@gmail.com

Roskilde/Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 6172 0976
e-mail: bohism29@gmail.com

Rødovre

Tom Olsen
Tlf. 2021 3651
e-mail: tom-riechmann@post.tele.dk

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: anderschristensen1976@gmail.com

Skive

Jørn Bruun
Tlf. 9752 5516
e-mail: bruun.skive@youmail.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 58376012
e-mail: gla@attheweb.dk

Solrød

Carsten Wærns
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
Tlf. 2532 0805
e-mail: fluefinn43@gmail.com

Thisted

Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf. 2170 0359
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kari Overhalden
Tlf. 7572 1590
e-mail: kari@tilmar.dk

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestegnen

Niels Tobiasen
Tlf. 2420 1624
email: lev.vestegnen@kreds.lev.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Susanne B. Andersen
Tlf. 2822 0596
e-mail: susannebandersen5@gmail.com

Aabenraa

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg/Himmerland

Marianne Holm
Tlf. 9856 1825
email: mk.holm@hotmail.com

Aarhus

Anni Sørensen
(konstitueret formand)
Tlf. 2628 3083
e-mail: anni.soerensen6@skolekom.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tsdanmark.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Handicappede børn og unge uden diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbudmail@gmail.com
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.Rubinstein-TaybiSyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Thomas Bjerg Mikkelsen
e-mail: formand@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Thomas Hamann
Tlf. 2129 6675
email: donluffe@me.com
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Eva Bryld
Tlf. 2349 0317
e-mail: formand@fragiltx.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Mette Grentoft
Tlf. 2261 2760
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Jytte Helgogaard
Tlf. 2167 1299
e-mail: jyttehelgogaard@tdcadsl.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotosyndrom.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Martin Jagd Nielsen
Tlf. 2170 3314
e-mail: martin@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lars Gjermandsen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.

Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Entreprenør B. Simonsen
Murer- og malerarbejde

Træffes bedst mellem kl. 16 og 20

Rønneparken 23B • 8981 Spentrup
Tlf. 20 66 34 83

Industristole med ergonomi, teknik og kvalitet i højsædet

Hammervej 3 • 8860 Ulstrup
Tlf. 86 46 44 55 • www.globalstole.dk

WWW.SANDSPEDITION.DK

Tlf. 97 14 51 00 – Fax 97 14 51 02

Aalestrup

Busgade 10 D - 9620 Aalestrup
Telefon 99 66 94 94

www.byen-i-byen.dk

Højlund Mølle

Din lokale foder- og brændselsbutik

Vi har foder til heste, hunde, katte, kaniner, fugle, fisk og mange flere.

Find os på hele fyn eller læs mere på:
www.hojlund.dk

Højlund Mølle	Højlund Mølle	Højlund Mølle	Tårup Mølle	Skjern Mølle	Selstved Mølle
Skjernvej 10 8250 Skjern 99 66 94 94	Industrivej 41 8250 Skjern 99 66 94 94	Sandvej 117 D 8250 Skjern 99 66 94 94	Industrivej 10 8250 Skjern 99 66 94 94	Skjernvej 10 8250 Skjern 99 66 94 94	Skjernvej 10 8250 Skjern 99 66 94 94

CHR. & KAJ NIELSEN A/S

TØMRER OG MASKINSNEDKERI

Jernet 19 • 6000 Kolding • Tlf. 7550 8866

KARISE EFTERSKOLE www.karise-efterskole.dk

For elever med særlige læringsforudsætninger

KARISEUDDANNELSEN www.kariseuddannelsen.dk

STU - Helhedsorienteret særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse

KULTURHUSET LEOPOLD www.kulturhusetleopold.dk

Beskæftigelses tilbud - Socialøkonomisk virksomhed

FORKANTEN www.forkanten.dk

Et inkluderende botilbud

en fælles vej
til voksenlivet

aarhus arkitekterne

architects · aa-a.dk

- **aarhus arkitekterne** - en indlevende samarbejdspartner.
- **Vores mål** er at skabe de bedste rammer og mentale rum for brugerne.

Botilbud, Hadsten

Landsbyen Sølund, Skanderborg

Solgården, plejeboliger Hundborg

Kurparken, Juelsminde

Botilbuddet Lounsgaard

- ledig plads

Viser dig vejen til at klare voksenlivet

Er **du** til dyr, arbejde i naturen, masser af oplevelser, udlandsture, socialt fællesskab med andre unge? - så er Lounsgaard helt sikkert stedet for dig!

www.lounsgaard.dk - tlf. 98638799 - lounsgaard@mail.dk

Glædelig jul og godt nytår

Kristian Thulesen Dahl, formand for Dansk Folkeparti, ønsker alle læsere en glædelig jul og et lykkebringende nytår.

Christiansborg · 1240 København K · Tlf 33375199 · df@fl.dk

POST

PP DANMARK

Magasinpost SMP
ID-nr. 42104

JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSELSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

- er det overhovedet noget for mig?

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne HANDI Forsikrings-
service være en god mulighed
for at få svar på dine spørgs-
mål om forsikring.

Vi tilbyder forskellige
forsikringsmuligheder til
mennesker med udviklings-
hæmning og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

CODAN **HANDI**
Forsikringservice

HANDI Forsikringservice

Tlf. 3635 9640

[mandag-torsdag kl. 9-15:30]

Email: handi@lev.dk